

آزمون آزمایشی خیلی سبز

مرحله چهارم

پایه یازدهم

تاریخ برگزاری: ۰۴/مهر/۱۴۰۴

سال تحصیلی ۱۴۰۴-۰۵

مواد امتحانی	تعداد سؤال	از شماره	تا شماره	مدت پاسخگویی	دهم	یازدهم
ریاضی و آمار	۱۰	۱	۱۰	۲۰ دقیقه	کل کتاب صفحه ۹ تا ۱۱۷	—
علوم و فنون ادبی	۱۵	۱۱	۲۵	۲۰ دقیقه	کل کتاب صفحه ۱۰ تا ۱۰۷	—
عربی، زبان قرآن	۱۵	۲۶	۴۰	۲۰ دقیقه	کل کتاب صفحه ۱ تا ۱۲۰	—
منطق	۱۰	۴۱	۵۰	۱۵ دقیقه	کل کتاب صفحه ۱ تا ۱۳۳	—
اقتصاد	۱۰	۵۱	۶۰	۱۰ دقیقه	کل کتاب صفحه ۱ تا ۱۶۰	—
مجموع	۶۰ سؤال			۸۵ دقیقه	—	

نام درس	طراحان به ترتیب حروف الفبا	مسئول درس - گزینشگر
ریاضی و آمار	علی شهبابی	علی شهبابی
علوم و فنون ادبی	عماد فیض آبادی - حسینعلی موسی زاده	ابوالفضل قاضی فخر آستانه
عربی، زبان قرآن	موسی کاظم غلامی	موسی کاظم غلامی
منطق	نگین تربتی سنجانی - مجید قدرتی پور - حمیدرضا قنبری - فیروز نژادنجف	مجید قدرتی پور
اقتصاد	نوشین خدایی نیا	علی محسنی

سرپرست محتوای آزمون: فاطمه آقاچانیور

مشاور محتوای آزمون: مریم صالحی

این آزمون نمره منفی دارد.

استفاده از ماشین حساب مجاز نیست.

دفتر چه سؤالات آزمون های خیلی سبز، از همه نظر (تعداد سؤال ها، زمان پاسخگویی، نوع چینش گزینش ها، نوع صفحه آرای، فونت سؤالات، سایز کلمات و اعداد، جای خالی محل انجام محاسبات و...) در شبیه ترین حالت به دفتر چه سؤالات کنکور سراسری طراحی می شود.

ریاضی و آمار دهم

۱- اگر مجموع ریشه‌های معادله درجه دوم $x^2 - (3m - 1)x - 4m = 0$ برابر با ۴ باشد، حاصل ضرب ریشه‌های آن کدام است؟

- (۱) ۱۲ (۲) -۱۲ (۳) ۶ (۴) -۶

۲- علی یک کیک را بین تعدادی از دوستانش به طور یکسان تقسیم می‌کند. فردای همان روز، علی کیکی مشابه با کیک قبلی را بین گروه دیگری از دوستانش که تعدادشان از گروه روز قبل ۲ نفر بیشتر است، به طور یکسان تقسیم می‌کند. روز قبل به علی، $\frac{1}{6}$ کیک بیشتر از امروز رسیده بود. تعداد دوستان علی در این دو روز چند نفر بوده است؟ (در هر دو روز، به همان اندازه که به هر یک از دوستانش کیک داده بود، خودش هم کیک برداشته است.)

- (۱) ۱۸ (۲) ۱۶ (۳) ۲۰ (۴) ۱۹

۳- تابع خطی f از نقاط $(2, 7)$ و $(-1, 1)$ عبور می‌کند. این تابع، نیمساز ناحیه اول و سوم را در نقطه‌ای با کدام طول قطع می‌کند؟

- (۱) ۱ (۲) ۳ (۳) -۳ (۴) -۵

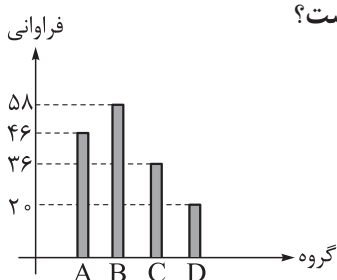
۴- معادله محور تقارن سهمی گذرنده از نقاط $(3, -2)$ و $(-2, -2)$ کدام است؟

- (۱) $x = -\frac{1}{4}$ (۲) $x = \frac{1}{4}$ (۳) $x = -2$ (۴) $x = 2$

۵- در داده‌های ۱۸، ۲۵، ۱۳، ۷، ۲، ۱۲، ۲۰ و ۱۹، اختلاف میانه و میانگین کدام است؟

- (۱) ۰/۲۵ (۲) ۰/۵ (۳) ۰/۷۵ (۴) ۱

۶- در نمودار دایره‌ای متناسب با نمودار میله‌ای مقابل، زاویه مربوط به دسته C کدام است؟

- (۱) 72°
(۲) 81°
(۳) 90°
(۴) 96°

۷- انحراف معیار ۵۰ داده آماری که ۴۰ درصد آن‌ها با میانگین برابرند، ۶ است. اگر نیمی از داده‌های برابر با میانگین را حذف کنیم، واریانس داده‌های باقی‌مانده کدام است؟

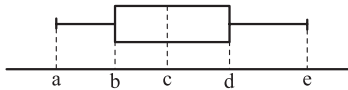
- (۱) ۴۰ (۲) ۴۵ (۳) ۴۸ (۴) ۵۰

۸- تقریباً چند درصد داده‌های نرمال با میانگین ۲۷ و واریانس ۹، بین ۲۴ و ۳۳ قرار دارند؟

- (۱) ۶۸ (۲) ۷۵ (۳) ۹۶ (۴) ۸۲

۹- زاویه بین دو شعاع متوالی یک نمودار راداری 20° است. اگر ۲ متغیر دیگر به این نمودار اضافه کنیم، زاویه بین دو شعاع متوالی چند درجه کوچک می‌شود؟

۱۰- نمودار جعبه‌ای داده‌های ۱۰، ۱۴، ۷، ۲۴، ۱۹، ۱۵، ۲۷، ۳۲، ۱۰، ۲۱ و ۵ به صورت زیر است. مقدار $\frac{e-d}{c-b}$ کدام است؟

۱ (۱)

۲ (۲)

۳ (۳)

۴ (۴)

۱/۲ (۱)

۱/۴ (۲)

۱/۶ (۳)

۱/۸ (۴)

علوم و فنون ادبی دهم

۱۱- موارد کدام گزینه به ترتیب با عبارات داده شده مرتبط است؟

- (الف) این کتاب به دست عده‌ای از دانشمندان خراسان نوشته شده و موضوع آن تاریخ گذشته ایران است.
 (ب) تاریخ «الرسل و الملوك» را که محمد بن جریر طبری نوشته بود به فارسی ترجمه کرد.
 (ج) «ترجمه تفسیر طبری» از عربی به فارسی توسط انجام گرفت.
 (د) چون سبک سلجوقی ویژگی‌های سبک عراقی را نیز در خود دارد، آن را سبک می‌نامند.
 (ه) زبان پارتی که در دوره اشکانیان رایج بوده، در و شمال شرق متداول بوده است.
 (۱) شاهنامه ابومنصوری - جمعی از دانشمندان - ابوعلی بلعمی - ترکستانی - شمال
 (۲) شاهنامه ابومنصوری - ابوعلی بلعمی - جمعی از دانشمندان - بینابین - شمال
 (۳) شاهنامه ابومنصوری - ابوعلی بلعمی - جمعی از دانشمندان - ساده - شمال غرب
 (۴) الرسل و الملوك - ابوعلی بلعمی - جمعی از دانشمندان - بینابین - شمال

۱۲- کدام گزینه از نظر تاریخ ادبیات و سبک‌شناسی درست است؟

- (۱) کتاب اوستا را که موبدان برای اجرای مراسم ملی از حفظ می‌خواندند، در دوره ساسانیان به نگارش درآمد.
 (۲) نخستین آثار نثر زبان فارسی بعد از اسلام، ابتدا در سیستان، سپس در خراسان بزرگ پدید آمد.
 (۳) زبان پهلوی زبان رسمی دوران ساسانی بود. آثاری که به زبان پهلوی تألیف شده، بیشتر آثار دینی زردشتی است.
 (۴) در مجموع، قرن پنجم هجری دوران غلبه، رواج، حفظ و ارائه آداب و رسوم ملی بود.

۱۳- هر کدام از موارد زیر به ترتیب، مربوط به کدام گروه از ویژگی‌های سبکی سبک خراسانی هستند؟

- (الف) کهنه و مهجور بودن برخی از لغات
 (ب) قافیه و ردیف بسیار ساده است.
 (ج) روح شادی و نشاط در شعر غلبه دارد.
 (د) بیشتر روح حماسه بر ادبیات این دوره حاکم است.
 (ه) سادگی زبان شعر
 (۱) ادبی - ادبی - فکری - فکری - زبانی
 (۲) زبانی - ادبی - فکری - ادبی - فکری - زبانی
 (۳) ادبی - زبانی - فکری - فکری - زبانی
 (۴) زبانی - ادبی - فکری - فکری - زبانی

۱۴- نمونه‌های نام‌گذاری سبک‌های زیر به ترتیب بر چه اساس هستند؟

- «سبک عرفانی - سبک عامیانه - سبک فلسفی - سبک فکاهی - سبک مشروطه»
 (۱) موضوع - مخاطب - قلمرو دانشی - هدف - زمان
 (۲) مخاطب - موضوع - قلمرو دانشی - زمان - هدف
 (۳) موضوع - قلمرو دانشی - مخاطب - هدف - زمان
 (۴) مخاطب - قلمرو دانشی - موضوع - هدف - زمان

۱۵- با توجه به آرایه‌های «موازنه، ترصیع، جناس همسان، سجع متوازی و واج‌آرایی»، ابیات زیر را مرتب کنید.

- (الف) تا در تکلیف بر روی جهان وا کرده‌ای
 (ب) عاشقان دین و دنیا باز را خاصیتی است
 (ج) قیمت عشق نداند قدم صدق ندارد
 (د) چه کند بنده که گردن نهد فرمان را
 (ه) از کجا جوییم علم از ترک علم
 (۱) ه - د - الف - ب - ج
 (۲) د - ه - ج - الف - ب
 (۳) د - ه - الف - ج - ب
 (۴) ه - د - ج - الف - ب

۱۶- در آرایه‌های مقابل ابیات داده‌شده کدام گزینه، نادرستی وجود دارد؟

- (۱) سر بنه گر سر میدان ارادت داری
- (۲) به شهر ما چه غزالان که باده‌پیمایند
- (۳) صدرشان در وقت دعوی همچو شرق
- (۴) پند ما در تو نگیرد ای فلان
- (۱) سر بنه گر سر میدان ارادت داری
- (۲) به شهر ما چه غزالان که باده‌پیمایند
- (۳) صدرشان در وقت تقوی همچو برق (ترصیع، واج‌آرایی)
- (۴) پند تو در ما نگیرد هم بدان (سجع مطرف، موازنه)

۱۷- کدام گزینه دو نوع جناس ندارد؟

- (۱) کشید چنان تنگ خاک را در بر
- (۲) اشاره غزل خواجه با غزاله توس
- (۳) گرچه سر عربده و جنگ داشت
- (۴) طاق ایوانی بدیدم شاه ما در وی چو ماه
- (۱) کشید چنان تنگ خاک را در بر
- (۲) صبا به لطف بگو آن غزال رعنا را
- (۳) تنگ شکر در دهن تنگ داشت
- (۴) نقش‌ها می‌رست و می‌شد در نهان آن طاق را

۱۸- سجع در کدام گزینه متفاوت است؟

- (۱) هست به نزد بندگان، خط و خطاب او روان
- (۲) کشت مرادش به کین هست لبش گوا بر این
- (۳) بحر و هجران رونهد در وصل و ساحل رودهد
- (۴) بو که شبی جدا کند طالع من رها کند
- (۱) نامور آن کس است کاو لایق آن خطاب شد
- (۲) خامشی گواه بین غنچه دهان کیست او
- (۳) پس بروید جمله عالم لاله و ریحان ما
- (۴) میل سوی وفا کند طبع جفاپرست تو

۱۹- تقطیع هجایی تمام عبارات در گزینه‌های زیر با حذف همزه تقطیع شده است، به جز

- (۱) سرانگشت (U--U) / خاک انداز (U---)
- (۲) دودآلود (U---) / دردآور (---)
- (۳) خواب‌آور (---) / گل اندام (U---)
- (۴) برانگیخته (UU--U) / سوخت‌آور (U--U)

۲۰- تعداد هجاهای کوتاه در کدام مصراع بیشتر است؟

- (۱) دوش وقت سحر از غصه نجاتم دادند
- (۲) حضور گر همی خواهی از او غایب مشو حافظ
- (۳) گفت ببخشند گنه می بنوش
- (۴) گر نکته‌دان عشقی بشنو تو این حکایت

۲۱- قاعده قافیه در کدام بیت متفاوت است؟

- (۱) گلبن عیش می‌دمد ساقی گل‌عذار کو؟
- (۲) خدا چو صورت ابروی دلگشای تو بست
- (۳) حاصل کارگه کون و مکان این همه نیست
- (۴) بشنو این نکته که خود را ز غم آزاده کنی
- (۱) باد بهار می‌وزد باده خوش‌گوار کو؟
- (۲) گشاد کار من اندر کرشمه‌های تو بست
- (۳) باده پیش آر که اسباب جهان این همه نیست
- (۴) خون خوری گر طلب روزی ننهاده کنی

۲۲- کدام بیت قافیه نادرستی دارد و در آن باید هجای کشیده، بلند حساب شود؟

- (۱) راهی بزن که آهی بر ساز آن توان زد
- (۲) صلاح کار کجا و من خراب کجا؟
- (۳) در دیر مغان آمد یارم قدحی در دست
- (۴) زهی رفیق که با چون تو سرو بالایی است
- (۱) شعری بخوان که با او رطل گران توان زد
- (۲) بین تفاوت ره کز کجاست تا به کجا
- (۳) مست از می و می‌خواران چون زلف‌مهی در دست
- (۴) که از خدای بر او نعمتی و آلائی است

۲۳- کدام گزینه با بیت «هر که می‌خواهد که از سنجیده‌گفتاران شود / بر زبان، بند گرانی از تأمل بایدش» قرابت معنایی ندارد؟

با کسی گفتن و گفتن که مگوی
به دانش سخن گوی یا دم مزن
چو گفته شود یابد او بر تو دست
وگر جاهلی پورده خود مدر

(۱) خامشی به که ضمیر دل خویش
(۲) به دهقان نادان چه خوش گفت زن
(۳) سخن تا نگویی بر او دست هست
(۴) اگر عالمی هیبت خود مبر

۲۴- کدام بیت با ابیات دیگر قرابت معنایی ندارد؟

مبادا که گردی به درها غریب
جهان جهان را به بد نسپریم
که فردا کلیدش نه در دست توست
که ترسد که محتاج گردد به غیر

(۱) مگردان غریب از درت بی‌نصیب
(۲) بیا تا همه دست نیکی بریم
(۳) پریشان کن امروز گنجینه چُست
(۴) بزرگی رساند به محتاج خیر

۲۵- کدام ابیات مفهوم «غنیمت‌شمردن وقت» را دارند؟

دیگران را خیره خیره دل چرا باید خَلید
حاصل از حیات ای جان یک دم است تا دانی
ورخوار چون خارم کنی، ای گل بدان خواری خوشم
پراکنندگان را ز خاطر مهر مهمل
که پیوسته در ده روان نیست جوی

(الف) چون نخواهی کت ز دیگر کس جگر خسته شود
(ب) وقت را غنیمت دان آن‌قدر که بتوانی
(ج) گر تو گرفتارم کنی، من با گرفتاری خوشم
(د) نخواهی که باشی پراکنده دل
(ه) همه وقت بردار مشک و سبوی

(۳) ب - ه (۴) الف - ه

(۱) الف - ب (۲) ج - د

عربی، زبان قرآن دهم

• عَيْنَ الْأَنْسَبِ لِلْجَوَابِ عَنِ التَّرْجُمَةِ أَوْ الْمَفْهُومِ مِنْ أَوْ إِلَى الْعَرَبِيَّةِ (۲۶ - ۳۲):

۲۶- ﴿ادْخُلْنَاهُمْ فِي رَحْمَتِنَا إِنَّهُمْ مِنَ الصَّالِحِينَ﴾:

(۱) ایشان در رحمت ما وارد شدند؛ زیرا از درستکاران بودند.

(۲) آنان را در رحمت خویش داخل کردیم؛ به راستی آنان از شایستگان هستند.

(۳) آنان را در رحمت خود قرار دادیم؛ بی‌گمان آنان از شایستگان هستند.

(۴) ایشان را در رحمتان وارد ساختیم؛ یقیناً آنان شایستگانند.

۲۷- «عِنْدَمَا وَجَدْتُ نَفْسِي عَلَى الشَّاطِئِ، بَحَثْتُ عَنْ مُنْقِذِي فَشَاهَدْتُ جَمَاعَةً مِنَ الدَّلَافِينِ تُغْنِي كَالطَّيُورِ وَتَبْتَعِدُ عَنِّي!»:

(۱) وقتی که خودم را روی ساحل یافتم به دنبال نجات‌دهنده‌ام گشتم، و گروهی از دلفین‌ها را دیدم که مانند پرندگان آواز می‌خواندند و از من دور می‌شدند!

(۲) در این زمان خودم را در ساحل دیدم پس در پی نجات‌دهنده‌ام بودم که گروهی از دلفین‌ها را دیدم که مانند پرندگان سوت می‌زدند و دور می‌شدند!

(۳) وقتی که خودم را روی ساحل یافتم و درباره‌ی نجات‌دهنده‌ام پرس‌وجو کردم، پس گروهی از دلفین‌ها را مشاهده کردم که سوت می‌زدند و از من فاصله می‌گرفتند!

(۴) هنگامی که خود را روی ساحل یافتم نجات‌دهنده‌ی خود را جست‌وجو کردم، و دلفین‌هایی را دیدم که به شکل گروهی آواز می‌خواندند و از من دور می‌شدند!

۲۸- «عَمَّالٌ كَثِيرُونَ فِي بِلَادِنَا يُحَاوِلُونَ لِاسْتِخْرَاجِ النَّفْثِ مِنَ الْأَبَارِ وَنَقْلَهُ عَنِ الْأَنْبَابِ إِلَى الْمَصَافِي حَتَّى يُصْبِحَ مَادَّةً مُنَاسِبَةً لِلْمَصْنَعِ وَالسَّيَّارَاتِ!»:

(۱) بسیاری از کارگران در کشورمان در تلاش هستند تا نفت را از چاه‌ها بیرون بیاورند و از طریق لوله‌ها به پالایشگاه منتقل کنند تا ماده‌ای مناسب برای کارخانه‌ها و ماشین‌ها شود!

(۲) در کشور ما کارگران زیادی برای استخراج نفت از چاه‌ها و انتقال آن از طریق لوله‌ها به سوی پالایشگاه‌ها تلاش می‌کنند تا ماده‌ای مناسب برای کارخانه‌ها و ماشین‌ها شود!

(۳) کارگران زیادی در کشور ما برای بیرون‌آوردن نفت از چاه‌ها و جابه‌جایی آن از طریق لوله به سوی پالایشگاه‌ها کوشش می‌کنند تا آن را به ماده‌ای مناسب برای کارخانه‌ها و خودروها تبدیل کنند!

(۴) کارگران بسیاری در کشورمان هستند که برای استخراج نفت از چاه و جابه‌جا کردن آن به وسیله‌ی لوله‌ها تا پالایشگاه‌ها تلاش می‌کنند تا ماده‌ای بشود که برای کارخانه‌ها و ماشین‌ها مناسب است!

۲۹- «الْيَوْمَ قَسَمَ عَظِيمٌ مِنَ الْأَجْهَازَةِ الْكَهْرَبَانِيَّةِ كَالْجَوَالَاتِ وَالْحَاسُوبَاتِ تُنتَجُ فِي الصِّينِ ثُمَّ تُصَدَّرُ إِلَى الْبُلْدَانِ الْمُخْتَلِفَةِ فَلِذَلِكَ حَصَلَتْ هَذِهِ الْبِلَادُ عَلَى ثَرَوْهٍ عَظِيمَةٍ!»: امروزه بخش بزرگی از ...

(۱) دستگاه‌های برقی مانند موبایل‌ها و رایانه‌ها را چین تولید می‌کند سپس به کشورهای مختلف صادر می‌کند، برای همین این کشور به ثروت بزرگی دست یافته است!

(۲) تجهیزات الکترونیکی مانند موبایل‌ها و ماشین‌حساب‌ها در چین تولید می‌شود سپس به کشورهای گوناگون صادر می‌شود، برای همین این کشور توانسته ثروت بزرگی را به دست بیاورد!

(۳) ابزارهای برقی مانند موبایل‌ها و کامپیوترها را در چین تولید می‌کنند سپس به کشورهای دیگر صادر می‌کنند، به همین خاطر این کشور ثروت بزرگی را به دست آورده است!

(۴) دستگاه‌های برقی مانند موبایل‌ها و رایانه‌ها در چین تولید می‌گردد سپس به کشورهای مختلف صادر می‌شود، برای همین این کشور ثروت بزرگی را به دست آورده است!

۳۰- عَيْنَ الصَّحِيح:

- (۱) الهندوراس بلدٌ صغيرٌ يَقَعُ في قارةِ أمريكا الوسطى: کشور کوچک هندوراس در قارهٔ آمریکای مرکزی قرار گرفته است.
- (۲) تَعَرَّفَ الإيرانيونَ عليها بسببِ حُدُوثِ ظاهرةٍ مطر السَّمَكِ فيها: ایرانی‌ها آن را به دلیل رخ‌دادن پدیدهٔ باران ماهی در آن می‌شناسند.
- (۳) مَطَرُ السَّمَكِ هو تَساقُطُ الأسماك من السَّمَاء عند وقوع الإعصار: باران ماهی همان افتادن پی‌درپی ماهی‌ها از آسمان هنگام وقوع گردباد است.
- (۴) هذه ظاهرةٌ عجيبةٌ تحدثُ في الهندوراس مرتينِ سنوياً: این پدیدهٔ شگفت‌انگیز سالانه دو مرتبه در هندوراس اتفاق می‌افتد!

۳۱- «مسلمانان به مستکبران اجازه نمی‌دهند که میان صف‌های آنان تفرقه بیندازند!»:

- (۱) لا يَسْمَحونَ المُسلمونَ للمستكبرينَ أن يُفَرِّقوا بينَ صَفِّهم!
- (۲) المسلمون لا يَسْمَحونَ للمستكبرينَ للتَّفَرُّقِ بينَ صفوفهم!
- (۳) لا يَسْمَحُ المُسلمونَ للمستكبرينَ أن يُفَرِّقوا بينَ صفوفهم!
- (۴) المسلمون لا يَسْمَحُ للمستكبرينَ أن يُفَرِّقوا بينَ صَفِّهم!

۳۲- «صدرُ العاقلِ صندوقُ سرِّه!» عَيْنَ الْأَنْسَبِ لمفهوم العبارة:

- (۱) نه یک محرم که راز دل بگویم فراوان راز دارم، با که گویم؟
- (۲) دوربینان که ز غمّازی راز آگاهند راز خود از در و دیوار نهان می‌دارند!
- (۳) راز دل‌ها خدای داند و بس من کی آگه شوم ز راز نهان؟
- (۴) نیارم راز دل گفتنِ تمامت که روزی بایدم همچون قیامت!

• اِقْرَأِ النَّصَّ التَّالِيَّ ثُمَّ أَجِبْ عَنِ الْأَسْئَلَةِ (۳۳ - ۳۵) بِمَا يَنْسَبُ النَّصَّ:

«تُسْتَعْدَمُ كلمة «الجاهلية» لعصر ما كَانَ قد ظَهَرَ فِيهِ الإسلام في شبه الجزيرة («عربستان» الحالية). في ذلك العصر لم تَكُن المَدُن كما هي موجودة اليوم، بل كانت المَدُن تَتَشَكَّل من القبائل التي تعيش إلى جانب بعضها البعض و لم تكن هناك حكومة مركزية أو حاكم للمدن بل القبائل تتعامل فيما بينها على أساس المعاهدات و العقود القبليّة. كان العرب في تلك الفترة (= العصر) يعيشون على أساس العصبية (تعصبات) القبليّة و لم يكن شيءٌ أهمّ لديهم من قبيلتهم و لذلك لم يكن سلوكهم و كلامهم على أساس المنطق و العقل غالباً و إن كان بينهم رجل عاقل يحاول أحياناً أن يخرج من قبيلته ليعيش وحيداً و على الرغم من صفات سيئة تُنسب إليهم كانت للعرب صفاتٌ حسنة أيضاً، مثلاً، فقد كانوا يُعَظِّمون الكرم و الشجاعة و الصدق تعظيماً كبيراً فلهذا كان مُحَمَّدٌ ﷺ مُحترماً بين قبائل مَكَّةَ لأنّه كان شهيراً بالصدق و الكرم. إنَّ العرب في حروبهم ما كانوا يَقْتُلون النساء و الأطفال و يعتبرون هذا العمل عملاً قبيحاً.»

۳۳- عَيْنَ الصَّحِيح «في عصر الجاهلية...»:

- (۱) كَانَ النَّاسُ لَا يَهْتَمُّونَ بِمَكَارِمِ الْأَخْلَاقِ!
- (۲) حُكَّامُ المَدُن كانوا يَحْكُمُونَ على النَّاسِ بِالْمُعَاهِدَاتِ الْقَبِيلِيَّةِ!
- (۳) كَانَ الْجَهْلُ غَالِباً على أَكْثَرِ أُمُورِ أَعْضَاءِ الْقَبِيلَةِ!
- (۴) كَانَ النَّاسُ يَكْرَهُونَ الصِّدْقَ مع أَنَّ أَكْثَرَهُمْ كانوا كَذَّابِينَ!

٣٤- عَيْنِ الصَّحِيح:

- (١) إِنَّ الْعَرَبَ فِي الْعَصْرِ الْجَاهِلِيِّ كَانُوا يَحْتَرِمُونَ النِّسَاءَ وَالْأَطْفَالَ!
- (٢) لَا تَكُونُ لِلْمَدْنِ فِي مَمْلَكَةِ «عَرَبِسْتَان» الْحَالِيَةِ حُكُومَةٌ مَرْكَزِيَّة!
- (٣) فِي الْعَصْرِ الْجَاهِلِيِّ سُكَّانُ شِبْهِ الْجَزِيرَةِ كَانُوا يَحْتَرِمُونَ مُحَمَّدًا ﷺ!
- (٤) يُمَكِّنْ لَنَا أَنْ نَقُولَ إِنَّ الْعَصَرَ الْجَاهِلِيَّ كَانَ عَصْرَ الْإِبْتِعَادِ عَنِ التَّعَقُّلِ!

٣٥- عَيْنِ الْخَطَأِ فِي الْإِعْرَابِ وَ التَّحْلِيلِ الصَّرْفِيِّ لِلْكَلِمَاتِ: «تُسْتَخْدَم - مَوْجُودَةٌ - تَتَشَكَّل - الْمُعَاهَدَات»:

- (١) تُسْتَخْدَمُ: فَعْلٌ مُضَارِعٌ - لِلْمُفْرَدِ الْمُؤَنَّثِ الْغَائِبِ - مَزِيدٌ ثَلَاثِيٌّ بِزِيَادَةِ ثَلَاثَةِ حُرُوفٍ - مَبْنِيٌّ لِلْمَجْهُولِ / فَعْلٌ وَفَاعِلُهُ «الْجَاهِلِيَّة»
- (٢) مَوْجُودَةٌ: مُفْرَدٌ مُؤَنَّثٌ (جَمْعُهُ السَّالِمُ: مَوْجُودَاتٌ) - عَلَى وَزْنِ «مَفْعُول» - مَعْرَبٌ / خَبَرٌ وَ مَرْفُوعٌ بِالضَّمَّةِ
- (٣) تَتَشَكَّلُ: فَعْلٌ مُضَارِعٌ - لِلْغَائِبَةِ - مَزِيدٌ ثَلَاثِيٌّ - مَصْدَرُهُ «تَشَكَّلَ» - مَبْنِيٌّ لِلْمَعْلُومِ - لَازِمٌ / فَعْلٌ وَ فَاعِلٌ وَ الْجُمْلَةُ فَعْلِيَّةٌ
- (٤) الْمُعَاهَدَاتُ: اسْمٌ - جَمْعٌ سَالِمٌ لِلْمُؤَنَّثِ (مُفْرَدُهُ: الْمُعَاهَدَةُ) - مَصْدَرٌ مَزِيدٌ ثَلَاثِيٌّ - مَعْرَبٌ / مُضَافٌ إِلَيْهِ وَ مَجْرُورٌ

• عَيْنِ الْجَوَابِ الصَّحِيحِ لِلْأَسْئَلَةِ التَّالِيَةِ (٣٦ - ٤٠):

٣٦- عَيْنِ الْخَطَأِ فِي ضَبْطِ حُرُكَاتِ الْحُرُوفِ:

- (١) تَعْلُمُ اللُّغَةَ الْعَرَبِيَّةَ يُسَاعِدُنَا عَلَى فَهْمِ الْقُرْآنِ!
- (٢) أَنْعُمُ اللَّهِ تَتَهَمَّرُ عَلَى جَمِيعِ الْعَالَمِينَ دَائِمًا!
- (٣) الْبُومَةُ تُدِيرُ رَأْسَهَا مِثْنَيْنِ وَ سَبْعِينَ دَرَجَةً!
- (٤) سُكَّانُ هَذِهِ الْقَرْيَةِ يَشْتَغِلُونَ بِبَيْعِ الصَّنَاعَاتِ الْيَدَوِيَّةِ!

٣٧- عَيْنِ الصَّحِيحِ فِي اسْتِخْدَامِ الضَّمِيرِ:

- (١) إِنَّ السَّمَاوَاتِ وَمَا فِيهَا تَدُلُّ عَلَى وَجُودِ خَالِقٍ حَكِيمٍ!
- (٢) رَجَاءٌ؛ إِرْجِعِي إِلَى الْبَيْتِ لِأَنَّ الْوَدِيكَ يَنْتَظِرُكَ!
- (٣) يَا أَوْلَادِي؛ جَالِسُوا الْعُقُلَاءَ فَإِنَّ مُجَالَسَتَهُمْ تَنْفَعُكُمْ!
- (٤) أُعْطِنِي مَرَهْمًا لِحَسَاسِيَّةِ الْجِلْدِ؛ أُمِّي تَحْتَاجُ إِلَيْهَا!

٣٨- عَيْنِ الْاسْمِ الْمَبْنِيِّ فِي مَحَلِّ النِّصْبِ:

- (١) أَنْشَدْتُ هَاتَيْنِ الْقَصِيدَتَيْنِ عَنْ مَنْزِلَةِ الْأُمِّ الرَّفِيعَةِ!
- (٢) لِشِرَاءِ هَذِهِ الْحُبُوبِ الْمُهْدَنَةِ نَحْتَاجُ إِلَى وَصْفِ الطَّبِيبِ!
- (٣) صُنِعَ هَذَا الْجِهَازُ لِتَقْلِيلِ اسْتِهْلَاكِ الْكَهْرِبَاءِ فِي الْحَاسُوبِ!
- (٤) إِنَّ الْمَعْلَمَ يُرِيدُ أَنْ يُعَرِّفَنَا عَلَى بَعْضِ النَّبَاتَاتِ الطَّبِيبَةِ!

٣٩- «..... النَّاسُ الْمُجْرِمِينَ فِي يَوْمِ الْقِيَامَةِ بِسَيِّمَاهُمْ!» عَيْنِ الْفِعْلِ الصَّحِيحِ لِلْفَرَاغِ:

(١) يَعْرِفُ	(٢) يَعْرِفُونَ
(٣) يُعْرِفُ	(٤) يُعْرِفُونَ

٤٠- عَيْن ما لَيْسَتْ فِيهِ «نُون» الوقاية:

- ١) نَجَاحُكَ فِي الْمَبَارَاةِ شَجَّعَنِي عَلَى أَنْ أُمَارِسَ أَكْثَرَ مِنْ قَبْلِ!
- ٢) مَا سَمِعْتُ صَوْتَ الْانْفِجَارِ لِأَنَّ مَكَانَ وَقْعِهِ كَانَ بَعِيداً عَنِّي!
- ٣) كُنْتُ أَشْعُرُ بِالْأَلَمِ شَدِيدٍ فِي أَسْنَانِي فَرَاغْتُ إِلَى الطَّبِيبِ بِسُرْعَةٍ!
- ٤) حَذَرَنِي الْوَالِدُ عَنِ الْخُرُوجِ مِنَ الْبَيْتِ لِأَنَّ الْهَوَاءَ كَانَ بَارِداً جَدًّا!

منطق دهم

۴۱- کدام مورد درباره علم منطق به درستی بیان شده است؟

- (۱) ذهن به طور طبیعی و گاهی بدون آگاهی از اسامی قواعد منطق، در زندگی از آن‌ها استفاده می‌کند.
- (۲) تأکید منطق، بیان قوانین حاکم بر ذهن است تا روش‌های جلوگیری از مغالطات را بیان کند.
- (۳) حیطة کاربرد دانش منطق، استدلال‌آوری و تعریف کردن صحیح است.
- (۴) منطق محتوای لازم برای ساخت بنای فکری مستحکم را تأمین می‌کند.

۴۲- در کدام مورد احتمال وقوع مغالطة توسل به معنای ظاهری وجود دارد؟

- (۱) کلمه فقط یک معنای اصلی داشته باشد.
- (۲) کلمه چند معنای اصلی داشته باشد.
- (۳) چند کلمه معنای واحدی داشته باشند.
- (۴) یک عبارت معانی دوپهلوی داشته باشد.

۴۳- در کدام گزینه، همه مفاهیم از نظر کلی و جزئی بودن یکسان هستند؟

- (۱) الله - خدا - همسر من - این کتاب‌ها
- (۲) خورشید - ماه - مریخ - کره زمین
- (۳) دبیر فلسفه دبیرستان شهید مدنی تبریز - کتاب من - رهبر کبیر انقلاب اسلامی - واجب‌الوجود
- (۴) زن مؤمن محبّه ایرانی - شوهر نرگس خانم - میدان آزادی - عدالت

۴۴- در عبارت زیر به ترتیب چند تعریف و استدلال به کار رفته و کدام نوع از تعریف در آن ذکر نشده است؟

«تیم ملی فوتبال از سه اصطلاح تشکیل شده است: مفهوم تیم که به گروهی از بازیکنان اشاره دارد که در کنار هم یک هدف مشترک را دنبال می‌کنند. منظور از ملی نیز تیمی مانند ایران است و فوتبال هم ورزشی گروهی است که هدف آن رد کردن توپ از خط دروازه است. هر ورزشی که هدف آن رد کردن توپ از خط دروازه باشد، بسیار جذاب است و این دلیل جذابیت فوتبال است.»

- (۱) دو - دو - تعریف مصداقی
- (۲) سه - دو - تعریف لفظی
- (۳) دو - یک - تعریف مصداقی
- (۴) سه - یک - تعریف لفظی

۴۵- نوع استدلال در کدام گزینه به درستی مشخص نشده است؟

- (۱) امروز به سه‌تا از مدارس تهران سر زدم، همه آن‌ها شلوغ بودند، پس بقیه هم شلوغ‌اند. (استقرای تعمیمی)
- (۲) نه شیشه شکسته و نه در؛ پس دزد کلید داشته. (استنتاج بهترین تبیین)
- (۳) برق این محل قطع شده، احتمالاً شهر برق ندارد. (استنتاج بهترین تبیین)
- (۴) علم، نوری است که همه‌چیز را روشن می‌کند. (استدلال تمثیلی)

۴۶- کدام قضیه شخصیه است؟

- (۱) اعداد زوج تک‌رقمی چهارتا هستند.
- (۲) اعداد بی‌نهایت هستند.
- (۳) اعداد فرد، بر دو قابل بخش نیستند.
- (۴) تو باید سر کلاس حاضر شوی.

۴۷- در کدام یک از گزینه های زیر، تفاوت میان «مربع تقابل» و «عکس مستوی» به درستی و به دور از اشتباه بیان شده است؟

(۱) در مربع تقابل، جای موضوع و محمول عوض می شود، ولی در عکس مستوی، رابطه بین انواع گزاره ها (کلی و جزئی، موجه و سالبه) بررسی می شود.

(۲) در عکس مستوی، تغییر در جایگاه موضوع و محمول است، در حالی که مربع تقابل، بررسی روابط صدق و کذب میان گزاره های مختلف بدون تغییر در جایگاه موضوع و محمول است.

(۳) هر دو ابزاری برای بررسی تضاد میان گزاره های کلی موجه هستند و تفاوتی در کاربرد ندارند.

(۴) عکس مستوی فقط برای گزاره های موجه به کار می رود، اما مربع تقابل فقط به گزاره های کلی سالبه مربوط است.

۴۸- کدام یک از گزینه های زیر، یکی از شروط لازم برای اعتبار یک قیاس منطقی را به درستی بیان می کند؟

(۱) حد وسط باید در هر دو مقدمه با علامت منفی به کار برود تا نتیجه معتبر باشد.

(۲) نتیجه می تواند دارای هر علامتی باشد، حتی اگر در مقدمات آن علامت وجود نداشته باشد.

(۳) اگر حد وسط در هیچ یک از مقدمات دارای علامت مثبت نباشد، قیاس نامعتبر است.

(۴) در یک قیاس معتبر، دست کم یکی از مقدمات باید کلی و سالبه باشد.

۴۹- کدام یک از گزینه های زیر، یک قضیه منفصله مانعة الجمع است؟

(۱) حیوانات یا بی مهره اند یا دوزیست.

(۲) نانوایان را یا برای خودشان می پزند یا دیگران.

(۳) قضیه یا حملی است یا شرطی.

(۴) از نظر اسلام، سزای اعمال یا در دنیا است یا در آخرت.

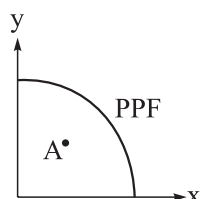
۵۰- در دانش فلسفه با توجه به هدف آن، از کدام نوع استدلال استفاده می شود؟

(۱) جدل (۲) برهان

(۳) خطابه (۴) استنتاج بهترین تبیین

اقتصاد دهم

۵۱- با توجه به شکل زیر به سؤالات پاسخ دهید.

الف) چگونه نقطه A به یک نقطه کارا تبدیل می‌شود؟

ب) هزینه فرصت این انتقال چیست؟

۱) الف) حرکت افقی این نقطه تا رسیدن به روی منحنی / ب) هزینه فرصتی ندارد.

۲) الف) حرکت به ۳ روش افقی یا عمودی و یا اریب تا رسیدن به روی منحنی / ب) کاهش تولید X
۳) الف) حرکت به ۳ روش افقی یا عمودی و یا اریب تا رسیدن به روی منحنی / ب) هزینه فرصتی ندارد.

۴) الف) حرکت افقی این نقطه تا رسیدن به روی منحنی / ب) کاهش تولید X

۵۲- با توجه به مندرجات جدول زیر که مربوط به یک کشور فرضی است که دو کالای A و B را تولید می‌کند، در این

صورت، به ترتیب تولید ناخالص داخلی واقعی سال ۹۶ و تولید ناخالص داخلی واقعی سال ۹۵ چه قدر است؟

کالا	سال ۹۵ (سال پایه)		سال ۹۶	
	مقدار	قیمت	مقدار	قیمت
A	۲۰۰	۴۵۰	۳۵۰	۲۵۰
B	۸۵	۶۰۰	۲۰۰	۹۰۰

۲) ۲۷۷,۵۰۰ - ۱۴۱,۰۰۰

۱) ۲۶۷,۵۰۰ - ۱۴۱,۰۰۰

۴) ۲۷۷,۵۰۰ - ۱۲۶,۵۰۰

۳) ۲۲۷,۵۰۰ - ۱۴۱,۰۰۰

۵۳- به سؤالات زیر پاسخ دهید.

الف) در شرایطی که صاحبان کسب و کارها انگیزه کافی برای تولید ندارند و اقدام به تعدیل نیرو می‌کنند، دولت برای

کنترل وضع موجود از چه سیاستی استفاده می‌کند و برای این منظور از چه روشی استفاده می‌کند؟

ب) زمانی که تورم رخ داده و قدرت خرید مردم کاهش پیدا می‌کند، دولت از چه سیاستی استفاده می‌کند و برای

این منظور از چه روشی استفاده می‌شود؟

۱) الف) سیاست پولی انبساطی (خرید اوراق مشارکت) / ب) سیاست پولی انقباضی (فروش اوراق مشارکت)

۲) الف) سیاست پولی انبساطی (فروش اوراق مشارکت) / ب) سیاست پولی انقباضی (خرید اوراق مشارکت)

۳) الف) سیاست پولی انقباضی (فروش اوراق مشارکت) / ب) سیاست پولی انبساطی (خرید اوراق مشارکت)

۴) الف) سیاست پولی انقباضی (سیاست بازار باز) / ب) سیاست پولی انبساطی (سیاست بازار باز)

۵۴- جدول زیر مراحل سه گانه یک فعالیت تولیدی را از ابتدا تا تبدیل به کالای نهایی نشان می دهد. اگر نرخ مالیات بر ارزش افزوده برابر با ۱۲ درصد باشد:

- (الف) قیمت فروش با احتساب مالیات بر ارزش افزوده در مرحله ۲ کدام است؟
 (ب) مالیات بر ارزش افزوده جمع آوری شده توسط فروشنده در مرحله ۱ کدام است؟
 (ج) ارزش افزوده مرحله ۳ کدام است؟

مرحله	مرحله ۱	مرحله ۲	مرحله ۳
قیمت فروش در هر مرحله (برحسب تومان)	۴۰۰۰	۶۰۰۰	۷۰۰۰

- (۱) الف (۷۲۰ / ب) ۴۸۰ / ج) ۸۴۰
 (۲) الف (۶۷۳۰ / ب) ۴۷۰ / ج) ۱۰۰۰
 (۳) الف (۶۷۲۰ / ب) ۴۸۰ / ج) ۱۰۰۰
 (۴) الف (۶۷۲۰ / ب) ۴۸۰ / ج) ۸۴۰

۵۵- درست یا نادرست بودن عبارات زیر را مشخص کنید.

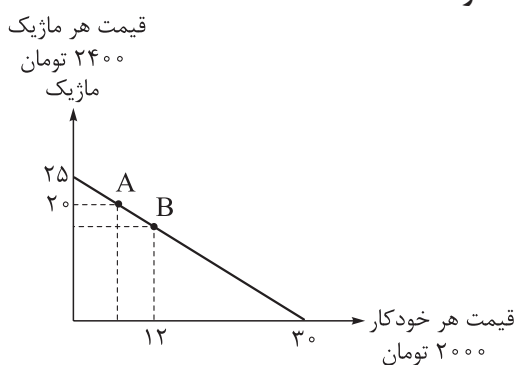
- (الف) جایگزین کردن یک یخچال نو به جای یک یخچال از کار افتاده و خراب مصداقی برای یکی از روش های «ب» می باشد.
 (ب) خمس سالانه پرداختی یک فرد برابر است با $\frac{1}{5}$ پس انداز فرد به همراه ارزش اقلام مصرفی استفاده شده فرد مورد نظر.
 (ج) برای کالای گران تر و پیچیده تر نیاز بیشتری به خرید هوشمندانه وجود دارد.
 (د) خرید و فروش برگه های سهام برای یک شخص بلامانع است.

- (۱) الف) درست / ب) نادرست / ج) درست / د) نادرست
 (۲) الف) درست / ب) درست / ج) درست / د) درست
 (۳) الف) نادرست / ب) نادرست / ج) نادرست / د) درست
 (۴) الف) نادرست / ب) نادرست / ج) درست / د) درست

۵۶- فردی قصد خرید دو کالای خودکار و ماژیک را دارد. قید بودجه او به شکل زیر است.

الف) درآمد فرد چند ریال است؟

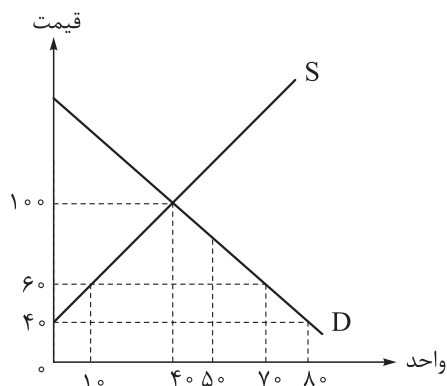
ب) اگر بخواهد از نقطه B به A حرکت کند، چه میزان هزینه فرصت خواهد داشت؟

- (۱) الف) ۶۰,۰۰۰ / ب) ۱۲,۰۰۰ تومان
 (۲) الف) ۶۰۰,۰۰۰ / ب) ۸۰۰۰ تومان
 (۳) الف) ۶۵,۰۰۰ / ب) ۸۰,۰۰۰ تومان
 (۴) الف) ۶۰۰,۰۰۰ / ب) ۱۲,۰۰۰ تومان

۵۷- با توجه به نمودار زیر پاسخ صحیح را انتخاب کنید.

الف) به ترتیب در قیمت‌های ۴۰ تومان و ۶۰ تومان میزان درآمد تولیدکننده چه قدر است؟

ب) در قیمت ۶۰ تومان، بازار در چه شرایطی است و به چه میزان؟

- (۱) الف) ۰ - ۶۰۰ / ب) کمبود عرضه - ۶۰ واحد
- (۲) الف) ۴۰۰ - ۶۰۰ / ب) مازاد تقاضا - ۶۰ واحد
- (۳) الف) ۳۲۰۰ - ۴۲۰۰ / ب) مازاد تقاضا - ۱۰ واحد
- (۴) الف) ۴۰۰ - ۴۲۰۰ / ب) مازاد عرضه - ۷۰ واحد

۵۸- تأثیر منفی برنامه «انقلاب سفید» دوران پهلوی بر کدام بخش از اقتصاد ایران بود؟

- (۱) بخش صنایع مونتاژ
- (۲) کشاورزی و اقتصاد روستایی
- (۳) بخش صنعت و صنایع مونتاژ
- (۴) کشاورزی و صنایع مونتاژ

۵۹- اگر در یک جامعه مفروض کل جمعیت ۷۲,۰۰۰,۰۰۰، تعداد افراد پایین‌تر از ۱۵ سال ۲۲,۵۰۰,۰۰۰ نفر، تعداد

دانش‌آموزان و دانشجویان ۷,۰۰۰,۰۰۰ نفر، تعداد افراد بازنشسته ۶,۵۰۰,۰۰۰ نفر، تعداد خانم‌های خانه‌دار ۴,۷۰۰,۰۰۰

نفر و تعداد شاغلین ۱۴,۶۵۰,۰۰۰ نفر باشد، نرخ بیکاری کدام است؟

- (۱) ۵۳ درصد
- (۲) ۵۰ درصد
- (۳) ۳۵ درصد
- (۴) ۵۲ درصد

۶۰- نتیجه کدام یک از رویدادهای زیر، تشکیل بانک جهانی توسعه و صندوق بین‌المللی پول بود؟

- (۱) کنفرانس پولی و مالی سازمان ملل (برتن وودز) که در سال ۱۹۴۴ برگزار شد.
- (۲) کنفرانس بانک جهانی توسعه که اولین بار در سال ۱۹۴۴ برگزار شد.
- (۳) کنفرانس بانک جهانی که منجر به پیدایش گات در سال ۱۹۴۷ شد.
- (۴) کنفرانس پولی و مالی سازمان ملل (برتن وودز) که در سال ۱۹۴۷ برگزار شد.

داندود رایگان تمام آزمون های آزمایشی

در کانال تلگرام ما :

آزمونها آزمایشتی

t.me/Azmoonha_Azmayeshi

سازمان پژوهش و آموزش کشور

سند

گزینه دو
مؤسسه آموزشی فرهنگی

زبختار

خدیجه
آزمون

شرکت تعاونی خدمات آموزشی کارکنان
سازمان سنجش آموزش کشور

آکا

آزمونهای سراسری
گاج

join us ...

باسح نامه آزمون آزمایشی خیلی سبز

دشتتة انسانی

مرحله چهارم

پایه یازدهم

تاریخ برگزاری: ۰۴/مهر/۱۴۰۴

سال تحصیلی ۱۴۰۴-۰۵

نام درس	طراحان به ترتیب حروف الفبا
ریاضی و آمار (۱)	علی شهبابی
علوم و فنون ادبی (۱)	عماد فیض آبادی - حسینعلی موسی زاده
عربی، زبان قرآن (۱)	موسی کاظم غلامی
منطق دهم	نگین تربتی سنجانی - مجید قدرتی پور - حمیدرضا قنبری - فیروز نژادنجف
اقتصاد دهم	نوشین خدایی نیا

نام درس	مسئول درس	گزینشگر	مؤلف پاسخ نامه	کارشناسان علمی	ویراستاران به ترتیب حروف الفبا
ریاضی و آمار (۱)	علی شهبابی	علی شهبابی	علی شهبابی	شقایق راهبریان	امیرحسین ابومحبوب
علوم و فنون ادبی (۱)	ابوالفضل قاضی فخر آستانه	ابوالفضل قاضی فخر آستانه	ابوالفضل قاضی فخر آستانه	نگار کاتبی	مژده میرزایی
عربی، زبان قرآن (۱)	موسی کاظم غلامی	موسی کاظم غلامی	سمانه ریحانی	منیژه خسروی	مریم آقاباری
منطق دهم	مجید قدرتی پور	مجید قدرتی پور	مجید قدرتی پور	علی سلوکی	محمد مهدی بادامه
اقتصاد دهم	علی محسنی	علی محسنی	علی محسنی	رؤیا غفاری ساری قبه	شاهین محمدی

سرپرست محتوایی: فاطمه آقاچانپور

مشاور محتوایی: مریم صالحی

مسئول پروژه: فرناز سلیمانی

ویژه یازدهمی های ۱۴۰۴

آزمون آزمایشی خلی سبز

ویژه یازدهمی های ۱۴۰۴

سرپرست تولید	الناز علی یاری زاده
ویراستاران فنی	نیلوفر اعتمادی - نیوشا پیمان - هدیه خسروی الهه صفری - زهرا صفری - فاطمه علی اکبری محیا غنی فرد - مهرآسا قدیری - زهرا فرهادی مهر نادره نازآوری - ساعده نمازی
رسام	مونا آندستا ندا فخاری سارا گنجی آزادپور
صفحه آرایی	صدف امام - مریم حسین زاده سپیده سخائی - الهام سهرابی - طاهره صادق نژاد مائده صبری - نیلوفر فرخجسته - فاطمه قیاسوند مهدیه گل پور - دریا لطفی

ریاضی و آمار دهم

۱

 اگر مجموع ریشه‌های معادله درجه دوم $(m-1)x^2 - (3m-1)x - 4m = 0$ برابر با ۴ باشد، حاصل ضرب ریشه‌های آن

کدام است؟

-۶ (۴)

۶ (۳)

-۱۲ (۲)

۱۲ (۱)

پاسخ: گزینه ۴

زیرمبحث: فصل ۱ - درس ۲

کنس Box

 در معادله درجه دوم $ax^2 + bx + c = 0$ با شرط $\Delta > 0$ ، مجموع ریشه‌ها $S = -\frac{b}{a}$ و حاصل ضرب ریشه‌ها $P = \frac{c}{a}$ است.

 گام اول: مجموع ریشه‌های معادله درجه دوم $(m-1)x^2 - (3m-1)x - 4m = 0$ برابر است با:

$$S = -\frac{b}{a} = \frac{3m-1}{m-1}$$

گام دوم: مجموع ریشه‌ها باید ۴ باشد؛ پس:

$$\frac{3m-1}{m-1} = 4 \Rightarrow 3m-1 = 4m-4 \Rightarrow 3m-4m = -4+1 \Rightarrow -m = -3 \Rightarrow m = 3$$

گام سوم: حاصل ضرب ریشه‌هایش برابر است با:

$$P = \frac{c}{a} = -\frac{4m}{m-1} = -\frac{4(3)}{3-1} = -\frac{12}{2} = -6$$

پاسخ خیلی تشریحی ✓

۲

علی یک کیک را بین تعدادی از دوستانش به طور یکسان تقسیم می‌کند. فردای همان روز، علی کیک مشابه با کیک قبلی را بین گروه دیگری از دوستانش که تعدادشان از گروه روز قبل ۲ نفر بیشتر است، به طور یکسان تقسیم می‌کند. روز قبل به علی، $\frac{1}{6}$ کیک بیشتر از امروز رسیده بود. تعداد دوستان علی در این دو روز چند نفر بوده است؟ (در هر دو روز، به همان اندازه که به هر یک از دوستانش کیک داده بود، خودش هم کیک برداشته است).

۱۹ (۴)

۲۰ (۳)

۱۶ (۲)

۱۸ (۱)

پاسخ: گزینه ۳

زیرمبحث: فصل ۱ - درس ۳

پاسخ خیلی تشریحی ✓ گام اول:

• تعداد نفرات گروه اول را n می‌گیریم؛ پس سهم علی $\frac{1}{n}$ کیک می‌شود.

• تعداد نفرات گروه دوم باید ۲ نفر بیشتر باشد؛ پس $n+2$ نفر هستند. سهم علی در این حالت $\frac{1}{n+2}$ از کیک می‌شود.

گام دوم: اختلاف سهم روز اول و دوم علی، $\frac{1}{6}$ است؛ پس:

$$\frac{1}{6} = \frac{1}{n} - \frac{1}{n+2} \Rightarrow \frac{1}{6} = \frac{n+2-n}{n(n+2)} \Rightarrow \frac{1}{6} = \frac{2}{n(n+2)} \Rightarrow n(n+2) = 12$$

$$\Rightarrow n^2 + 2n - 12 = 0 \Rightarrow (n+12)(n-10) = 0$$

$$\Rightarrow \begin{cases} n = -12 \times \text{(تعداد منفی نمی‌شه)} \\ n = 10 \checkmark \end{cases}$$

گام سوم: پس تعداد دوستان علی در روز اول $10-1=9$ و در روز بعدی $12-1=11$ نفر بوده که روی هم $9+11=20$ نفر هستند.

یک کیک را ابتدا بین افراد حاضر در یک مهمانی به طور مساوی تقسیم کردیم. سپس چهار نفر این مهمانی را ترک کردند و دوباره کیک به همان اندازه قبل را بین نفرات باقی‌مانده تقسیم کردیم که $\frac{1}{3}$ بیشتر از قبل به هر نفر رسید. اگر نصف کیک را بین نفرات ابتدایی تقسیم می‌کردیم، به هر نفر چه سهمی از کیک می‌رسید؟

(سؤال ۸ کنکور انسانی ۱۴۰۳ - نوبت اول)

$\frac{1}{24}$ (۴)

$\frac{1}{12}$ (۳)

$\frac{1}{16}$ (۲)

$\frac{1}{6}$ (۱)

کنکور

۳

تابع خطی از نقاط $(2, 7)$ و $(-1, 1)$ عبور می‌کند. این تابع، نیمساز ناحیه اول و سوم را در نقطه‌ای با کدام طول قطع می‌کند؟

	$3 \quad (2)$	$1 \quad (1)$
خط $y = x$	$-5 \quad (4)$	$-3 \quad (3)$

پاسخ: گزینه ۳

زیرمبحث: فصل ۲ - درس ۳

پاسخ خیلی تشریحی ✓

گام اول: شیب خط گذرنده از نقاط $A(2, 7)$ و $B(-1, 1)$ را حساب می‌کنیم:

$$m = \frac{y_B - y_A}{x_B - x_A} = \frac{1 - 7}{-1 - 2} = \frac{-6}{-3} = 2$$

گام دوم: معادله خط با شیب $m = 2$ و گذرنده از نقطه $A(2, 7)$ را می‌نویسیم:

$$y = mx + h \xrightarrow{m=2} y = 2x + h \xrightarrow{(2,7)} 7 = 4 + h \Rightarrow h = 3 \xrightarrow{\text{پس}} y = 2x + 3$$

گام سوم: خط $y = 2x + 3$ و نیمساز ناحیه اول و سوم به معادله $y = x$ را قطع می‌دهیم:

$$2x + 3 = x \Rightarrow 2x - x = -3 \Rightarrow \underbrace{x = -3}_{\text{طول نقطه تقاطع}}$$

۴

معادله محور تقارن سهمی گذرنده از نقاط $(3, -2)$ و $(-2, -2)$ کدام است؟

$$x = \frac{1}{2} \quad (2)$$

$$x = 2 \quad (4)$$

$$x = -\frac{1}{2} \quad (1)$$

$$x = -2 \quad (3)$$

پاسخ: گزینه ۲

زیرمبحث: فصل ۲ - درس ۴

درس Box

اگر دو نقطه با عرض یکسان مثل (α, β) و (α', β) روی یک سهمی باشند، میانگین طول این دو نقطه، هم طول رأس را به ما می‌دهد و هم معادله محور تقارن سهمی را:

$$x = \frac{\alpha + \alpha'}{2} \quad \text{معادله محور تقارن}$$

$$x_s = \frac{\alpha + \alpha'}{2} \quad \text{طول رأس سهمی}$$

گام اول: دو نقطه $A(3, -2)$ و $B(-2, -2)$ عرض یکسانی دارند.

گام دوم: میانگین طول نقاط A و B ، معادله محور تقارن را می‌دهد:

$$x = \frac{3 + (-2)}{2} \Rightarrow x = \frac{1}{2}$$

پاسخ خیلی تشریحی ✓

در داده‌های ۱۸، ۲۵، ۱۳، ۷، ۲، ۱۲، ۲۰ و ۱۹، اختلاف میانه و میانگین کدام است؟

۱ (۴)

۰/۷۵ (۳)

۰/۵ (۲)

۰/۲۵ (۱)

پاسخ: گزینه ۴

زیرمبحث: فصل ۳ - درس ۲

پاسخ خیلی تشریحی ✓

گام اول: میانگین ۸ داده را حساب می‌کنیم:

$$\bar{x} = \frac{\text{مجموع}}{\text{تعداد}} = \frac{18 + 25 + 13 + 7 + 2 + 12 + 20 + 19}{8} = \frac{116}{8} = \frac{29}{2} = 14.5$$

گام دوم: داده‌ها را مرتب می‌کنیم:

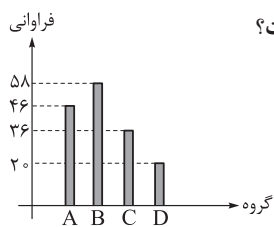
۲، ۷، ۱۲، ۱۳، ۱۸، ۱۹، ۲۰، ۲۵
دو داده وسط

گام سوم: میانگین دو داده وسط، میانه است:

$$Q_2 = \frac{13 + 18}{2} = \frac{31}{2} = 15.5$$

اختلافشان برابر است با:

$$Q_2 - \bar{x} = 15.5 - 14.5 = 1$$

در نمودار دایره‌ای متناسب با نمودار میله‌ای مقابل، زاویه مربوط به دسته C کدام است؟

۷۲° (۱)

۸۱° (۲)

۹۰° (۳)

۹۶° (۴)

پاسخ: گزینه ۲

زیرمبحث: فصل ۴ - درس ۱

درس Box

در نمودار دایره، از تناسب زیر برای پیدا کردن زاویه مربوط به گروه‌ها در دایره‌ها استفاده می‌کنیم:

$$\frac{\text{زاویه}}{360^\circ} = \frac{\text{فراوانی داده}}{\text{تعداد کل داده‌ها}}$$

پاسخ خیلی تشریحی ✓

گام اول: تعداد کل فراوانی‌ها را حساب می‌کنیم:

$$n = 20 + 36 + 46 + 58 = 160$$

گام دوم: با یک تناسب، زاویه مربوط به گروه C را حساب می‌کنیم:

$$\frac{\text{زاویه گروه C}}{360^\circ} = \frac{\text{فراوانی گروه C}}{\text{مجموع فراوانی‌ها}} \Rightarrow \frac{x}{360^\circ} = \frac{36}{160} \Rightarrow x = \frac{36 \times 360^\circ}{160} = 81^\circ$$

۷

انحراف معیار ۵۰ داده آماری که ۴۰ درصد آن‌ها با میانگین برابرند، ۶ است. اگر نیمی از داده‌های برابر با میانگین را حذف کنیم، واریانس داده‌های باقی‌مانده کدام است؟

۵۰ (۴)

۴۸ (۳)

۴۵ (۲)

۴۰ (۱)

پاسخ: گزینه ۲

زیرمبحث: فصل ۳ - درس ۳

پاسخ خیلی تشریحی ✓

گام اول:

۴۰ درصد ۵۰ را حساب می‌کنیم:

$$\frac{40}{100} = \frac{?}{50} \Rightarrow ? = 20$$

پس ۲۰ تا از ۵۰ تا داده، با میانگین برابرند. داده‌ها به صورت زیر هستند:

$$X_1, X_2, \dots, X_{20}, \underbrace{\bar{X}, \bar{X}, \dots, \bar{X}}_{20 \text{ تا}}$$

گام دوم:

انحراف معیار ۵۰ تا داده اولیه ۶ است؛ پس واریانشان $\sigma^2 = 36$ است.

فرمول واریانس را برایشان می‌نویسیم:

$$\sigma^2 = \frac{\overbrace{(X_1 - \bar{X})^2 + \dots + (X_{20} - \bar{X})^2}^A + \underbrace{(\bar{X} - \bar{X})^2 + \dots + (\bar{X} - \bar{X})^2}_{\text{صفر}}}{50} \Rightarrow 36 = \frac{A}{50} \Rightarrow A = 50 \times 36 = 1800$$

گام سوم:

اگر نصف $\bar{X}$ ها را کنار بگذاریم (یعنی ۱۰ تا شوند)، ۴۰ داده به صورت $X_1, X_2, \dots, X_{20}, \bar{X}, \bar{X}, \dots, \bar{X}$ می‌مانند که میانگینشان همان $\bar{X}$ است.

برایشان فرمول واریانس را می‌نویسیم:

$$\sigma_{\text{جدید}}^2 = \frac{\overbrace{(X_1 - \bar{X})^2 + \dots + (X_{20} - \bar{X})^2}^{A=1800} + \underbrace{(\bar{X} - \bar{X})^2 + \dots + (\bar{X} - \bar{X})^2}_{\text{صفر}}}{40} = \frac{1800}{40} = \frac{180}{4} = 45$$

انحراف معیار ۳۰ داده آماری که ۱۰ درصد آن‌ها با میانگین برابر است، ۳ می‌باشد. اگر داده‌های برابر میانگین را از کل داده‌ها کنار بگذاریم، واریانس داده‌های باقی‌مانده کدام است؟

(سوال ۱۳ کنکور انسانی ۱۴۰۴ - نوبت اول)

۱۰ (۴)

۹ (۳)

۵ (۲)

۳ (۱)

کنکور

تقریباً چند درصد داده‌های نرمال با میانگین ۲۷ و واریانس ۹، بین ۲۴ و ۳۳ قرار دارند؟

۸۲ (۴)

۹۶ (۳)

۷۵ (۲)

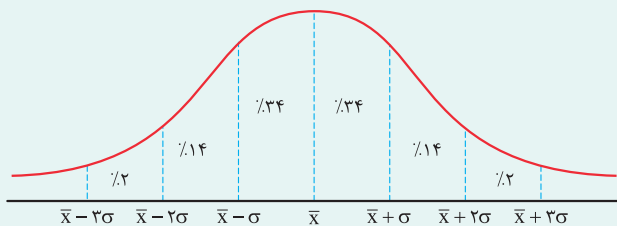
۶۸ (۱)

پاسخ: گزینه ۴

زیرمبحث: فصل ۳ - درس ۳

درس Box

در داده‌های نرمال، توزیع داده‌ها به صورت زیر است:

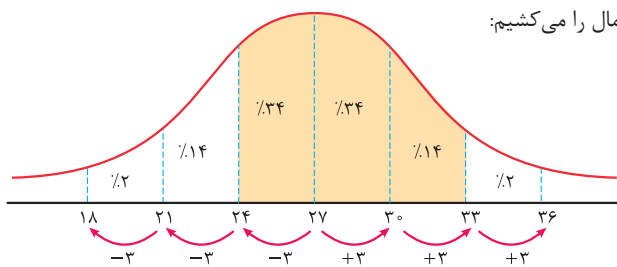

گام اول: واریانس ۹ است. پس:

پاسخ خیلی تشریحی ✓

$$\sigma^2 = 9 \xrightarrow{\text{جذر}} \sigma = 3$$

گام دوم: با داشتن $\bar{x} = 27$ و $\sigma = 3$ ، منحنی نرمال را می‌کشیم:

گام سوم: درصدی از داده‌ها که بین ۲۴ و ۳۳ قرار دارند را حساب می‌کنیم:

$$34 + 34 + 14 = 82$$

۹

زاویه بین دو شعاع متوالی یک نمودار راداری 20° است. اگر ۲ متغیر دیگر به این نمودار اضافه کنیم، زاویه بین دو شعاع متوالی چند درجه کوچک می‌شود؟

۴ (۴)

۳ (۳)

۲ (۲)

۱ (۱)

پاسخ: گزینه ۲

زیرمبحث: فصل ۴ - درس ۲

کارت Box

$$\text{زاویه} = \frac{360^\circ}{n}$$

زاویه بین دو شعاع متوالی در نمودار راداری با n متغیر از رابطه مقابل به دست می‌آید:

پاسخ خیلی تشریحی ✓

گام اول: تعداد متغیرهای اولیه را n می‌گیریم؛ پس:

$$\text{زاویه} = \frac{360^\circ}{n} \Rightarrow 20^\circ = \frac{360^\circ}{n} \Rightarrow 20n = 360 \Rightarrow n = \frac{360}{20} = 18$$

گام دوم: ۲ تا متغیر به ۱۸ متغیر اولیه اضافه می‌کنیم:

$$n' = n + 2 = 18 + 2 = 20$$

گام سوم: زاویه بین دو شعاع متوالی در این حالت برابر است با:

$$\text{زاویه جدید} = \frac{360^\circ}{20} = 18^\circ$$

گام چهارم: اختلاف زوایای دو حالت برابر است با:

$$20^\circ - 18^\circ = 2^\circ$$

اگر زاویه بین دو شعاع مجاور در نمودار راداری 45° درجه باشد، داده‌ها برای چند متغیر گردآوری شده است؟

(سوال ۱۱۰ کنکور انسانی تیر ۱۴۰۱)

۳ (۴)

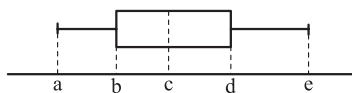
۴ (۳)

۷ (۲)

۸ (۱)

کنکور

۱۰ نمودار جعبه‌ای داده‌های ۱۰، ۱۴، ۷، ۲۴، ۱۹، ۱۵، ۲۷، ۳۲، ۱۰، ۲۱ و ۵ به صورت زیر است. مقدار $\frac{e-d}{c-b}$ کدام است؟

۱/۲ (۱)

۱/۴ (۲)

۱/۶ (۳)

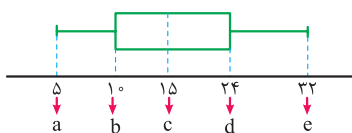
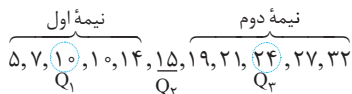
۱/۸ (۴)

پاسخ: گزینه ۳

زیرمبحث: فصل ۴ - درس ۱

پاسخ خیلی تشریحی ✓

گام اول: ۱۱ داده را از کوچک به بزرگ مرتب کرده و چارک‌ها را مشخص می‌کنیم:

گام دوم: نمودار جعبه‌ای مربوط به داده‌ها را می‌کشیم:

گام سوم: پس:

$$\frac{e-d}{c-b} = \frac{۳۲-۲۴}{۱۵-۱۰} = \frac{۸ \times ۲}{۵ \times ۲} = \frac{۱۶}{۱۰} = ۱/۶$$

علوم و فنون ادبی دهم

۱۱

موارد کدام گزینه به ترتیب با عبارات داده شده مرتبط است؟

- الف) این کتاب به دست عده‌ای از دانشمندان خراسان نوشته شده و موضوع آن تاریخ گذشته ایران است.
ب) تاریخ «الرسل و الملوک» را که محمد بن جریر طبری نوشته بود به فارسی ترجمه کرد.
ج) «ترجمه تفسیر طبری» از عربی به فارسی توسط انجام گرفت.
د) چون سبک سلجوقی ویژگی‌های سبک عراقی را نیز در خود دارد، آن را سبک می‌نامند.
ه) زبان پارتی که در دوره اشکانیان رایج بوده، در و شمال شرق متداول بوده است.
- ۱) شاهنامه ابومنصوری - جمعی از دانشمندان - ابوعلی بلعمی - ترکستانی - شمال
۲) شاهنامه ابومنصوری - ابوعلی بلعمی - جمعی از دانشمندان - بینابین - شمال
۳) شاهنامه ابومنصوری - ابوعلی بلعمی - جمعی از دانشمندان - ساده - شمال غرب
۴) ال‌رسل و الملوک - ابوعلی بلعمی - جمعی از دانشمندان - بینابین - شمال

پاسخ: گزینه ۲

زیرمبحث: درس‌های ۴ و ۷

درس Box

- «تاریخ ال‌رسل و الملوک» همان تاریخ طبری است که ابوعلی بلعمی به فارسی ترجمه کرد و چون با تغییراتی آن را کم و زیاد کرده، به تاریخ بلعمی نام‌گذاری شده است.
- سبک خراسانی به دوره سامانی، غزنوی و سلجوقی تقسیم می‌شود و سبک دوره سلجوقی چون انتهای دوره خراسانی و آغاز سبک عراقی است، آن را بینابین نیز می‌گویند.

بررسی عبارت‌ها:

پاسخ خیلی تشریحی ✓

- الف) شاهنامه ابومنصوری به دست عده‌ای از دانشمندان خراسان نوشته شده و موضوع آن تاریخ گذشته ایران است.
ب) «تاریخ ال‌رسل و الملوک» را که محمد بن جریر طبری نوشته بود، ابوعلی بلعمی به فارسی ترجمه کرد.
ج) «ترجمه تفسیر طبری» از عربی به فارسی توسط جمعی از دانشمندان انجام گرفت.
د) چون سبک سلجوقی ویژگی‌های سبک عراقی را نیز در خود دارد، آن را سبک بینابین می‌نامند.
ه) زبان پارتی که در دوره اشکانیان رایج بوده در شمال و شمال شرق متداول بوده است.

(سوال ۲ - امتحان نهایی خرداد ۱۴۰۳)

درستی و نادرستی عبارات زیر را مشخص کنید.

- الف) آثار ادبی پهلوی به سبب اهمیتی که در سنت شفاهی ایران داشته است، معمولاً به کتابت درآمده است.
ب) آثار ادبی منظوم و منثور زبان پهلوی از میان رفته‌اند.
ج) اصل «ترجمه تفسیر طبری» به زبان عربی است، اما محمد بن جریر طبری آن را به فارسی برگرداند.

امتحان
نهایی

- (۱) کتاب اوستا را که موبدان برای اجرای مراسم ملی از حفظ می‌خواندند، در دوره ساسانیان به نگارش درآمد.
- (۲) نخستین آثار نثر زبان فارسی بعد از اسلام، ابتدا در سیستان، سپس در خراسان بزرگ پدید آمد.
- (۳) زبان پهلوی زبان رسمی دوران ساسانی بود. آثاری که به زبان پهلوی تألیف شده، بیشتر آثار دینی زردشتی است.
- (۴) در مجموع، قرن پنجم هجری دوران غلبه، رواج، حفظ و ارائه آداب و رسوم ملی بود.

پاسخ: گزینه ۳

زیرمبحث: درس ۴

بررسی سایر گزینه‌ها:

پاسخ خیلی تشریحی ✓

- گزینه (۱): کتاب اوستا که موبدان برای اجرای مراسم ملی (دینی) از حفظ می‌خواندند، در دوره ساسانیان به نگارش درآمد.
- گزینه (۲): نخستین آثار نثر (نظم) زبان فارسی بعد از اسلام، ابتدا در سیستان، سپس در خراسان بزرگ پدید آمد.
- گزینه (۴): در مجموع، قرن پنجم (چهارم) هجری دوران غلبه، رواج، حفظ و ارائه آداب و رسوم ملی بود.

قرن چهارم سرآغاز نیرومند ادب فارسی و رواج آداب و رسوم ملی است.

یادآور دیگره

در گزینه (۱)، واژه «موبدان» نشان می‌دهد که کتاب اوستا برای اجرای مراسم دینی بوده نه ملی.

هر کدام از موارد زیر به ترتیب، مربوط به کدام گروه از ویژگی‌های سبک خراسانی هستند؟

(الف) کهنه و مهجور بودن برخی از لغات

(ب) قافیه و ردیف بسیار ساده است.

(ج) روح شادی و نشاط در شعر غلبه دارد.

(د) بیشتر روح حماسه بر ادبیات این دوره حاکم است.

(ه) سادگی زبان شعر

(۲) زبانی - ادبی - فکری - ادبی - زبانی

(۱) ادبی - ادبی - فکری - فکری - زبانی

(۴) زبانی - ادبی - فکری - فکری - زبانی

(۳) ادبی - زبانی - فکری - فکری - زبانی

پاسخ: گزینه ۴

زیرمبحث: درس ۷

درس Box

● مطالب مربوط به زبان، واژه‌ها (نو و کهنه، عربی و فارسی و ...) و ویژگی‌های دستور جزو ویژگی‌های زبانی هستند.

● آرایه‌های ادبی، قافیه و ردیف، وزن و قالب‌های شعر جزو ویژگی‌های ادبی هستند.

● مفاهیم و پیام‌های شعر مانند غم و شادی، عشق و وطن و مسائل اجتماعی و اخلاقی و شبیه آن‌ها جزو ویژگی‌های فکری هستند.

بررسی عبارت‌ها:

پاسخ خیلی تشریحی ✓

(الف) کهنه و مهجور بودن برخی از لغات ← زبانی

(ب) قافیه و ردیف بسیار ساده است. ← ادبی

(ج) روح شادی و نشاط در شعر غلبه دارد. ← فکری

(د) بیشتر روح حماسه بر ادبیات این دوره حاکم است. ← فکری

(ه) سادگی زبان شعر ← زبانی

واژه‌های «لغات، قافیه و زبان» در عبارت‌های «الف»، «ب» و «ه» بسیار تعیین‌کننده هستند.

تیزبازی

نمونه‌های نام‌گذاری سبک‌های زیر به ترتیب بر چه اساس هستند؟

«سبک عرفانی - سبک عامیانه - سبک فلسفی - سبک فکاهی - سبک مشروطه»

۱) موضوع - مخاطب - قلمرو دانشی - هدف - زمان

۲) مخاطب - موضوع - قلمرو دانشی - زمان - هدف

۳) موضوع - قلمرو دانشی - مخاطب - هدف - زمان

۴) مخاطب - قلمرو دانشی - موضوع - هدف - زمان

مشاوره نام‌گذاری سبک‌ها با توجه به دسته‌بندی‌های ارسطو و ملک‌الشعرای بهار را مانند تاریخ ادبیات به دقت بخوانید و یادداشت‌برداری کنید.

پاسخ: گزینه ۱

زیرمبحث: درس ۷

درس‌Box

انواع طبقه‌بندی سبک‌ها از دیدگاه ارسطو عبارت‌اند از:

۱) براساس نام شاعر یا نویسنده، مانند سبک فردوسی، سبک بیهقی

۲) براساس زمان و دوره اثر، مانند سبک دوره غزنوی، سبک دوره مشروطه

۳) براساس موضوع و نوع، مانند سبک عرفانی، سبک حماسی

۴) براساس محیط جغرافیایی، مانند سبک آذربایجانی و سبک خراسانی

۵) به تناسب مخاطب، مانند سبک عامیانه، سبک عالمانه

۶) براساس هدف، مانند سبک تعلیمی، سبک فکاهی

۷) براساس قلمرو دانشی، مانند علمی، فلسفی.

سبک عرفانی: براساس موضوع / سبک عامیانه: براساس مخاطب / فلسفی: براساس قلمرو دانشی / فکاهی: براساس هدف /

سبک دوره مشروطه: براساس زمان

پاسخ خیلی تشریحی ✓

به سبک عرفانی، سبک عامیانه و سبک فکاهی بیشتر دقت کنید، زیرا معمولاً مورد سؤال واقع می‌شوند.

گول نخوری ✗

با توجه به آرایه‌های «موازنه، ترصیع، جناس همسان، سجع متوازی و واج‌آرایی»، ابیات زیر را مرتب کنید.

الف) تا در تکلیف بر روی جهان وا کرده‌ای	در پس در مانده است از شرم فردوس برین
ب) عاشقان دین و دنیا باز را خاصیتی است	کان نباشد زاهدان مال و جاه‌اندوز را
ج) قیمت عشق نداند قدم صدق ندارد	سست‌عهدی که تحمل نکند بار جفا را
د) چه کند بنده که گردن ننهد فرمان را	چه کند گوی که عاجز نشود چوگان را
ه) از کجا جوییم علم از ترک علم	از کجا جوییم سلم از ترک سلم

۱) ه - د - الف - ب - ج

۲) د - ه - ج - الف - ب

۳) د - ه - الف - ج - ب

۴) ه - د - ج - ب - الف

پاسخ: گزینه ۳

زیرمبعض: درس‌های ۳، ۶، ۹ و ۱۲

کزنس Box

ترصیع: تمام کلمات غیرتکراری دو جمله کنار هم سجع متوازی باشند.

موازنه: تمام کلمات غیرتکراری دو جمله کنار هم سجع متوازن یا متوازی باشند.

الف) جناس همسان: در (حرف اضافه)، در (در اتاق)

ب) واج‌آرایی در مصوت بلند «ا» و صامت «ن»

ج) سجع متوازی: نداند و ندارد

د) کل بیت موازنه دارد، چون همه کلمات غیرتکراری سجع متوازن هستند.

ه) کل بیت ترصیع دارد، چون همه کلمات غیرتکراری سجع متوازی هستند.

بیت‌های «د» و «ه» که موازنه و ترصیع دارند، شروع خوبی برای ردّ گزینه هستند.

پاسخ خیلی تشریحی ✓

تیزبازی

۱۶ در آرایه‌های مقابل ابیات داده‌شده کدام گزینه، نادرستی وجود دارد؟

(۱) سر بنه گر سر میدان ارادت داری	ناگزیر است که گویی بود این میدان را (واژه‌آرایی، جناس اختلافی)
(۲) به شهر ما چه غزالان که باده‌پیمایند	چه جای عشوه غزالان بادپیما را (جناس افزایشی، جناس اختلافی)
(۳) صدرشان در وقت دعوی همچو شرق	صدرشان در وقت تقوی همچو برق (ترصیع، واج‌آرایی)
(۴) پند ما در تو نگیرد ای فلان	پند تو در ما نگیرد هم بدان (سجع مطرف، موازنه)

مشاوره کلمات سجع ممکن است هم‌زمان جناس نیز باشند؛ پس این دو آرایه منافاتی با هم ندارند.

پاسخ: گزینه ۴

زیرمبحث: درس ۱۲

انواع سجع عبارت‌اند از:

- سجع متوازی:** کلمات سجع هم‌وزن و در حروف آخر یکسان باشند، مانند «جامع» و «مانع».
- سجع متوازن:** کلمات سجع هم‌وزن باشند، اما در حروف آخر یکسان نباشند، مانند «کاسب» و «عامل».
- سجع مطرف:** کلمات سجع در حروف آخر یکسان باشند، اما هم‌وزن نباشند، مانند «ماه» و «دلخواه».

سجع مطرف در موازنه و ترصیع به کار نمی‌رود.

پاسخ خیلی تشریحی ✓

بررسی گزینه‌ها:

- گزینه (۱): واژه‌آرایی: سر، سر - جناس اختلافی: سر، گر
- گزینه (۲): جناس افزایشی: باده‌پیما، بادپیما - جناس اختلافی: ما، را
- گزینه (۳): ترصیع: دارد. واژه‌های دو مصراع دویه‌دو با هم سجع متوازی دارند. - واج‌آرایی: در صامت «ق»
- گزینه (۴): سجع مطرف: ندارد. - موازنه: دارد. واژه‌های دو مصراع با هم سجع متوازن یا متوازی دارند.

۱۷ کدام گزینه دو نوع جناس ندارد؟

۱) کشید چنان تنگ خاک را در بر	که خون دوید چمن را ز لاله بر رخسار
۲) اشاره غزل خواجه با غزاله توسل	صبا به لطف بگو آن غزال رعنا را
۳) گرچه سر عریده و جنگ داشت	تنگ شکر در دهن تنگ داشت
۴) طاق ایوانی بدیدم شاه ما در وی چو ماه	نقش‌ها می‌رست و می‌شد در نهان آن طاق را

پاسخ: گزینه ۲

زیرمبحث: درس ۱۲

درس‌Box

جناس همسان: دو کلمه با املا و تلفظ یکسان، اما معنی متفاوت، مانند روان (روح)، روان (جاری).

جناس ناهمسان اختلافی: دو کلمه در یک حرف اختلاف داشته باشند، مانند شرم و گرم.

جناس ناهمسان افزایشی: دو کلمه با یک حرف کم و زیاد، مانند کار و کرد.

جناس ناهمسان حرکتی: دو کلمه با املاهای یکسان، اما تلفظ متفاوت، مانند مهر و مَهر.

در جناس افزایشی و اختلافی فقط یک حرف باید تفاوت داشته باشند.

پاسخ خیلی تشریحی ✓

بررسی گزینه‌ها:

گزینه ۱: همسان: بر (آغوش)، بر (حرف اضافه) - جناس اختلافی (در، بر)

گزینه ۲: جناس افزایشی: غزل، غزال - افزایشی: غزال، غزاله ← پس هر دو یک نوع جناس هستند.

گزینه ۳: همسان: تنگ (بار و محموله)، تنگ (کوچک و بسته) - اختلافی: جنگ و تنگ

گزینه ۴: جناس اختلافی: شاه و ماه - افزایشی: ما، ماه

۱۸ سجع در کدام گزینه متفاوت است؟

- (۱) هست به نزد بندگان، خط و خطاب او روان
 - (۲) کشت مرا دلش به کین هست لبش گوا بر این
 - (۳) بحر و هجران رو نهد در وصل و ساحل رو دهد
 - (۴) بو که شبی جدا کند طالع من رها کند
- نامور آن کس است کاو لایق آن خطاب شد
خامشی گواه بین غنچه دهان کیست او
پس بروید جمله عالم لاله و ریحان ما
میل سوی وفا کند طبع جفا پرست تو

پاسخ: گزینه ۱

زیرمبحث: درس ۴

درس Box

سجع در شعر: معمولاً مصراع نخست به دو نیم مصراع هم قافیه تقسیم می شود که همان قافیه درونی است، مثلاً:

در رفتن جان از بدن گویند هر نوعی سخن من خود به چشم خویشتن دیدم که جانم می رود

پاسخ خیلی تشریحی ✓

- گزینه (۱): واژه های «بندگان» و «روان» سجع مطرف دارند.
- گزینه (۲): واژه های «کین»، «این» و «بین» سجع متوازی دارند.
- گزینه (۳): واژه های «نهد» و «دهد» سجع متوازی دارند.
- گزینه (۴): واژه های «جدا»، «رها» و «وفا» سجع متوازی دارند.

تقطیع هجایی تمام عبارات در گزینه‌های زیر با حذف همزه تقطیع شده است، به جز

- (۱) سرانگشت (U--U) / خاک انداز (U---)
- (۲) دودآلود (U---) / دردآور (---)
- (۳) خواب‌آور (---) / گل‌اندام (U---)
- (۴) برانگیخته (UU--U) / سوخت‌آور (U--)

پاسخ: گزینه ۳

زیرمبحث: درس ۸

پاسخ خیلی تشریحی

واژه‌های موجود در گزینه‌ها به خاطر وجود همزه در میانشان به دو گونه می‌توانند تقطیع هجایی شوند و نشانه هجایی بگیرند.

تمام نشانه‌های هجایی موجود در کمانک‌ها با توجه به حذف همزه تقطیع شده‌اند، به جز واژه «گل‌اندام» در گزینه (۳):

بدون حذف همزه: گُل آن دام ← با حذف همزه گُل آن دام
U- - U U- - -

عبارت «خواب‌آور» در همین گزینه با حذف همزه تقطیع شده است:

خا با وُر
- - -

بررسی سایر گزینه‌ها:

تقطیع با حذف همزه:

گزینه (۱): سرانگشت: سَن رَن گُشت / خاک‌انداز: خا گَن داز
U- - - / U- - U

گزینه (۲): دودآلود: دو دا لود / دردآور: دَر دا وُر
- - - / U- - -

گزینه (۴): برانگیخته: بَ رَن گیخ تَ / سوخت‌آور: سوخ تا وُر
- - U- / U U- - U

نکته

در مواردی که قبل از همزه، هجای کشیده با الگوی واجی «صامت + مصوت بلند + صامت + صامت» (مثل ریخت، دوست) آمده باشد، حذف کردن یا نکردن همزه تفاوتی در نشانه‌های هجایی ایجاد نمی‌کند.

مثال عبارت «سوخت‌آور» در گزینه (۴) این گونه است:

بدون حذف همزه: سوخت ءا وُر
- - U-
سوخت‌آور
با حذف همزه: سوخ تا وُر
- - U-

۲۰. تعداد هجاهای کوتاه در کدام مصراع بیشتر است؟

- (۱) دوش وقت سحر از غصه نجاتم دادند
- (۲) حضوری گر همی خواهی از او غایب مشو حافظ
- (۳) گفت ببخشند گنه می بنوش
- (۴) گر نکته‌دان عشقی بشنو تو این حکایت

مشاوره درست است که هجای کشیده را معادل یک هجای بلند و یک هجای کوتاه در نظر می‌گیریم، ولی در این سؤال فقط تعداد هجاهای کوتاه مد نظر است و هجای کشیده تأثیری در جواب ما ندارد.

پاسخ: گزینه ۱

زیرمبث: درس‌های ۵ و ۸

مصراع گزینه (۱) پنج هجای کوتاه دارد که بیشتر از سایر گزینه‌هاست.

دوش وق تِ سَ خَ زَ غص صِ نِ جا تَم دا دَند
U- - - U U - - U U U -

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه (۲): ۴ هجای کوتاه: خ، ه، ا، مَد

گزینه (۳): ۳ هجای کوتاه: پ، گ، ب

گزینه (۴): ۴ هجای کوتاه: ب، ن، ث، ح

هجای پایانی واژه‌های «مشو» (در گزینه (۲)) و «بشنو» (در گزینه (۴)) بلند است، چراکه مصوت ُ در انتهای این واژه‌ها به تنهایی نیامده است، بلکه بعد از آن یک صامت «و» وجود دارد.

پاسخ خیلی تشریحی ✓

۲۱ قاعده قافیه در کدام بیت متفاوت است؟

(۱) گلبن عیش می دمد ساقی گل عذار کو؟	باد بهار می وزد باده خوش گوار کو؟
(۲) خدا چو صورت ابروی دلگشای تو بست	گشاد کار من اندر کرشمه های تو بست
(۳) حاصل کارگه کون و مکان این همه نیست	باده پیش آر که اسباب جهان این همه نیست
(۴) بشنو این نکته که خود را ز غم آزاده کنی	خون خوری گر طلب روزی ننهاده کنی

پاسخ: گزینه ۲

زیرمبحث: درس ۱۱

درس Box

قاعده قافیه یک: حرف قافیه به تنهایی مصوت بلند «ا» یا «و» باشد، مثل خدا و ما یا آهو و جادو
 دو: حروف قافیه شامل یک مصوت + یک یا دو صامت باشد، مثل دشمن و من یا ریخت و آویخت

قافیه در گزینه (۲) براساس قاعده یک و در سایر گزینه ها طبق قاعده دو است.

بررسی گزینه ها:

- گزینه (۱): ردیف: کو / واژگان قافیه: گل عذار، خوش گوار / حروف قافیه: ار ← قاعده دو
- گزینه (۲): ردیف: تو بست / واژگان قافیه: دلگشای، کرشمه های / حروف قافیه: ا + ی (حرف الحاقی) ← قاعده یک
- گزینه (۳): ردیف: این همه نیست / واژگان قافیه: مکان، جهان / حروف قافیه: ان ← قاعده دو
- گزینه (۴): ردیف: کنی / واژگان قافیه: آزاده، ننهاده / حروف قافیه: اد + ه (حرف الحاقی) ← قاعده دو

پاسخ خیلی تشریحی ✓

۲۲ کدام بیت قافیه نادرستی دارد و در آن باید هجای کشیده، بلند حساب شود؟

(۱) راهی بزن که آهی بر ساز آن توان زد	شعری بخوان که با او رطل گران توان زد
(۲) صلاح کار کجا و من خراب کجا؟	بین تفاوت ره کز کجاست تا به کجا
(۳) در دیر مغان آمد یارم قدحی در دست	مست از می و می خواران چون زلف مهی در دست
(۴) زهی رفیق که با چون تو سرو بالایی است	که از خدای بر او نعمتی و آلائی است

پاسخ: گزینه ۳

زیرمبحث: درس‌های ۸ و ۱۱

پاسخ خیلی تشریحی ✓

منظور از هجای کشیده‌ای که باید بلند حساب شود، کشیده‌بودن هجای پایان مصراع است (رد گزینه‌های (۱) و (۲)). در بیت (۲)، ردیف: در دست / قافیه: قدحی و مهی / حرف الحاقی: «ی» / حروف قافیه «ح» و «ه» می‌شود که نادرست است، چون املای حروف قافیه با هم یکسان نیست؛ پس پاسخ گزینه (۳) است. بررسی سایر گزینه‌ها: گزینه (۱): واژه‌های قافیه «آن» و «گران» و حروف اصلی «ان» طبق قاعده (۲) است. - هجای پایان مصراع کشیده نیست. گزینه (۲): واژه‌های قافیه «خراب» و «تا به» است و این دو قافیه نادرست است. - هجای پایان مصراع کشیده نیست. گزینه (۴): واژه‌های قافیه «بالایی» و «آلائی» است و «یی» حروف الحاقی و مصوت بلند «ا» حروف اصلی است. - هجای پایان مصراع کشیده است و باید بلند حساب شود.

۲۳ کدام گزینه با بیت «هر که می‌خواهد که از سنجیده‌گفتاران شود / بر زبان، بند گرانی از تأمل بایدهش» قرابت معنایی ندارد؟

(۱) خامشی به که ضمیر دل خویش	با کسی گفتن و گفتن که مگوی
(۲) به دهقان نادان چه خوش گفت زن	به دانش سخن گوی یا دم مزن
(۳) سخن تا نگویی بر او دست هست	چو گفته شود یابد او بر تو دست
(۴) اگر عالمی هیبت خود مبر	وگر جاهلی پرده خود مدر

مشاوره برای یادگیری بهتر قرابت بهتر است ابیاتی را که در کتاب‌های فارسی با علوم و فنون ادبی می‌خوانید و یک پیام مشخص دارند، علامت‌گذاری کنید و روبه‌روی آن‌ها مفهومان را بنویسید.

پاسخ: گزینه ۴

زیرمبحث: درس ۱

در سه بیت نخست مانند بیت صورت سؤال به لزوم اندیشیدن و تأمل کردن قبل از سخن گفتن اشاره کرده‌اند، اما بیت چهارم به طور کلی درباره رعایت شخصیت و احترام خویش است که بخشی از آن مربوط به سخن و بخشی مربوط به رفتار و پوشش و کارهای دیگر است.

مفاهیم مشابه «تأمل در سخن، سکوت، به موقع سخن گفتن، کم‌تر سخن گفتن، قطع نکردن سخن دیگران و ...» در ادبیات فارسی کاربرد فراوان دارند.

پاسخ خیلی تشریحی ✓

نکته

کدام بیت با ابیات دیگر قرابت معنایی ندارد؟

(۱) مگردان غریب از درت بی‌نصیب	مبادا که گردی به درها غریب
(۲) بیا تا همه دست نیکی بریم	جهان جهان را به بد نسپریم
(۳) پریشان کن امروز گنجینه چُست	که فردا کلیدش نه در دست توست
(۴) بزرگی رساند به محتاج خیر	که ترسد که محتاج گردد به غیر

پاسخ: گزینه ۲

زیرمبث: درس ۲

درس Box

پاسخ خیلی تشریحی ✓

بررسی گزینه‌ها:

گزینه (۱): مگردان غریب از درت بی‌نصیب: بخشندگی

گزینه (۲): بیا تا همه دست نیکی بریم: نیکی

گزینه (۳): پریشان کن امروز گنجینه چُست (آن‌چه در گنجینه داری به دیگران ببخش): بخشندگی

گزینه (۴): بزرگی رساند به محتاج خیر: بخشندگی

گزینه (۲) چون درباره نیکی است، ممکن است با بخشندگی یکی شمرده شود.

بخشش و بخشندگی مربوط به مسائل مادی است، اما بخشایش و بخشودن مربوط به گناه و اشتباه است.

گول‌نخوری ✗

نکته 📢

۲۵

کدام ابیات مفهوم «غنیمت شمردن وقت» را دارند؟

- الف) چون نخواهی کت ز دیگر کس جگر خسته شود
ب) وقت را غنیمت دان آن قدر که بتوانی
ج) گر تو گرفتارم کنی، من با گرفتاری خوشم
د) نخواهی که باشی پراکنده دل
ه) همه وقت بردار مشک و سبوی
- دیگران را خیره خیره دل چرا باید خلید
حاصل از حیات ای جان یک دم است تا دانی
ورخوار چون خارم کنی، ای گل بدان خواری خوشم
پراکندگان را ز خاطر مهمل
که پیوسته در ده روان نیست جوی

(۱) الف - ب (۲) ج - د (۳) ب - ه (۴) الف - ه

پاسخ: گزینه ۲

زیرمبحث: درس ۲

درس Box

عمر مهم ترین سرمایه انسان است، بنابراین طبیعی است که همه بزرگان از روزگار قدیم به قدردانستن آن بسیار سفارش کرده اند و به یکی از پیام های ویژه در شعر و ادب فارسی بدل گشته است.

پاسخ خیلی تشریحی ✓

ب) وقت را غنیمت دان آن قدر که بتوانی: غنیمت شمردن وقت
ه) همه وقت بردار مشک و سبوی / که پیوسته در ده روان نیست جوی: غنیمت شمردن وقت
بررسی سایر ابیات:

الف) دیگران را خیره خیره دل چرا باید خلید: نیاززدن دیگران
ج) گر تو گرفتارم کنی، من با گرفتاری خوشم: تسلیم خواسته های معشوق شدن
د) نخواهی که باشی پراکنده دل / پراکندگان را ز خاطر مهمل: کمک به دیگران

(سوال ۴۶ کنکور انسانی ۱۴۰۴ - نوبت اول)

معادل کنایه «عنان گسسته» در کدام بیت آمده است؟

- (۱) دو عاشق چون چنان تربت چشیدند
(۲) من آنکه عنان بازیچم ز راه
(۳) جریده به هر سو عنان تاز کن
(۴) من آن قیاس نکردم که زور بازوی عشق
- عنان پیوسته از زحمت کشیدند
که یا سر نهم یا ستانم کلاه
به هشیار مغزی نظر باز کن
عنان عقل ز دست حکیم بر باید

کنکور

عربی، زبان قرآن دهم

● عَيْنُ الْأَنْسَبِ لِلْجَوَابِ عَنِ التَّرْجُمَةِ أَوْ الْمَفْهُومِ مِنْ أَوْ إِلَى الْعَرَبِيَّةِ (٢٦ - ٣٢):
﴿أَدْخَلْنَاهُمْ فِي رَحْمَتِنَا إِنَّهُمْ مِنَ الصَّالِحِينَ﴾:

۲۶

مشاوره در آزمون‌ها غالباً سؤال اول عربی یکی از آیات قرآن داخل کتاب هست؛ پس حتماً از قبل معنای آیات رو با دقت یاد بگیرید، چون گاهی ممکنه نکاتی داشته باشن که نیاز به بررسی شدن قبل از آزمون دارن!

- (۱) ایشان در رحمت ما وارد شدند؛ زیرا از درستکاران بودند.
- (۲) آنان را در رحمت خویش داخل کردیم؛ به راستی آنان از شایستگان هستند.
- (۳) آنان را در رحمت خود قرار دادیم؛ بی‌گمان آنان از شایستگان هستند.
- (۴) ایشان را در رحمتمان وارد ساختیم؛ یقیناً آنان شایستگانند.

پاسخ: گزینه ۲

زیرمبحث: درس ۸

«أَدْخَلْنَا» متعدیه یا لازم؟ دقت کن که حرف «مِنْ» ترجمه شده باشه!

Hint

بعضی از باب‌ها برای متعدی کردن فعل به کار می‌روند. یکی از آن باب‌ها، باب «إفعال» است.
«دَخَلَ» به معنای «داخل شد» لازم است که وقتی به بابِ إفعال برود، متعدی می‌شود.

درس Box

مثال ادخل ← داخل کرد

کلمات مهم: «أَدْخَلْنَاهُمْ» آن‌ها را داخل کردیم، «فِي رَحْمَتِنَا» در رحمت خویش، «إِنَّهُمْ» به راستی آن‌ها، «مِنَ الصَّالِحِينَ» از شایستگان
بررسی سایر گزینه‌ها:

پاسخ‌خیلی تشریحی ✓

- گزینه (۱): ایشان ... وارد شدند (أَوَّلًا «أَدْخَلْنَا»: داخل کردیم) متکلم مع‌الغیر است نه غایب، ثانیاً متعدی است نه لازم و ضمیر «هُمْ» مفعول آن است ← آن‌ها را داخل کردیم) - بودند (چنین معادلی در آیه نیست و باید به صورت مضارع «هستند» ترجمه شود).
- گزینه (۳): قرار دادیم (ترجمه درستی برای «أَدْخَلْنَا» نیست).
- گزینه (۴): شایستگانند (حرف «مِنْ» ترجمه نشده است).

(عربی، زبان قرآن (۱) - تمرین ۳ (سؤال ۱) صفحه ۱۱۶ کتاب درسی)

﴿وَأَدْخَلْنَاهُمْ فِي رَحْمَتِنَا إِنَّهُمْ مِنَ الصَّالِحِينَ﴾ الْأَنْبِيَاءُ: ۸۶

کتاب
درسی

«عندما وجدْتُ نفسي على الشاطئ، بحثْتُ عن مُنْقِذِي فَشاهدْتُ جماعةً من الدَّلافِينِ تُغَيِّي كَالطُّيُورِ وَ تبتعد عَنِّي!»:

- (۱) وقتی که خودم را روی ساحل یافتم به دنبال نجات‌دهنده‌ام گشتم، و گروهی از دلفین‌ها را دیدم که مانند پرندگان آواز می‌خواندند و از من دور می‌شدند!
- (۲) در این زمان خودم را در ساحل دیدم پس در پی نجات‌دهنده‌ام بودم که گروهی از دلفین‌ها را دیدم که مانند پرندگان سوت می‌زدند و دور می‌شدند!
- (۳) وقتی که خودم را روی ساحل یافتم و دربارهٔ نجات‌دهنده‌ام پرس‌وجو کردم، پس گروهی از دلفین‌ها را مشاهده کردم که سوت می‌زدند و از من فاصله می‌گرفتند!
- (۴) هنگامی که خود را روی ساحل یافتم نجات‌دهندهٔ خود را جست‌وجو کردم، و دلفین‌هایی را دیدم که به شکل گروهی آواز می‌خواندند و از من دور می‌شدند!

مشاوره در حل تست‌های تک‌عبارتی برای خودتون کلیدواژه انتخاب کنین، این‌جوری زودتر به جواب می‌رسین.

پاسخ: گزینهٔ ۱

زیرمبحث: درس ۸

مراقب باش که ترجمهٔ کلمه‌ای جا نیفتاده باشه!

Hint

درس‌Box

(فعل ماضی + فعل مضارع ← ماضی استمراری)

مثال شاهدْتُ جماعةً مِنَ الدَّلافِينِ تُغَيِّي كَالطُّيُورِ ← گروهی از دلفین‌ها را دیدم که مانند پرندگان آواز می‌خواندند.

کلمات مهم: «عِنْدَمَا: وقتی که»، «وَجَدْتُ: یافتم»، «نَفْسِي: خودم»، «عَلَى الشَّاطِئِ: روی ساحل»، «بَحَثْتُ عَنْ: به دنبال ... گشتم»، «مُنْقِذِي: نجات‌دهنده‌ام»، «شَاهَدْتُ: دیدم»، «تُغَيِّي: آواز می‌خواندند» (ماضی + مضارع ← ماضی استمراری)، «كَالطُّيُورِ: مانند پرندگان»، «تَبَتَّعْتُ عَنِّي: از من دور می‌شدند» (وابسته به فعلِ «تُغَيِّي» است).

بررسی سایر گزینه‌ها:

پاسخ خیلی تشریحی

- گزینه (۲): در این زمان (ترجمهٔ درستی برای «عِنْدَمَا: وقتی که» نیست) - پس (اضافی است) - که (ترجمهٔ درستی برای «فَ» نیست) - سوت می‌زدند (ترجمهٔ درستی برای «تُغَيِّي: آواز می‌خواندند» نیست) - دور می‌شدند («عَنِّي» ترجمه نشده است).
- گزینه (۳): و (اضافی است) - پرس‌وجو کردم (ترجمهٔ درستی برای «بَحَثْتُ: جست‌وجو کردم» نیست) - سوت می‌زدند (مانند گزینه (۲)) - «كَالطُّيُورِ» ترجمه نشده است.
- گزینه (۴): دلفین‌هایی ... به شکل گروهی (أَوَّلًا «جَمَاعَةً: گروهی» به اشتباه به صورت قید ترجمه شده، ثانیاً در جای مناسب خود ترجمه نشده و باید قبل از «الدَّلافِين» می‌آمد، ثالثاً حرفِ «مِنْ» نیز ترجمه نشده است) - «كَالطُّيُورِ» هم ترجمه نشده است.

«عَمَّالٌ كَثِيرُونَ فِي بِلَادِنَا يُحَاوِلُونَ لاسْتِخْرَاجَ النَّفْطِ مِنَ الْآبَارِ وَنَقْلَهُ عَنِ الْأَنْبَابِ إِلَى الْمَصَافِي حَتَّى يُصْبِحَ مَادَّةٌ مُنَاسِبَةٌ لِلْمَصْنَعِ وَالسَّيَّارَاتِ!»:

- ۱) بسیاری از کارگران در کشورمان در تلاش هستند تا نفت را از چاه‌ها بیرون بیاورند و از طریق لوله‌ها به پالایشگاه منتقل کنند تا ماده‌ای مناسب برای کارخانه‌ها و ماشین‌ها شود!
- ۲) در کشور ما کارگران زیادی برای استخراج نفت از چاه‌ها و انتقال آن از طریق لوله‌ها به سوی پالایشگاه‌ها تلاش می‌کنند تا ماده‌ای مناسب برای کارخانه‌ها و ماشین‌ها شود!
- ۳) کارگران زیادی در کشور ما برای بیرون آوردن نفت از چاه‌ها و جابه‌جایی آن از طریق لوله به سوی پالایشگاه‌ها کوشش می‌کنند تا آن را به ماده‌ای مناسب برای کارخانه‌ها و خودروها تبدیل کنند!
- ۴) کارگران بسیاری در کشورمان هستند که برای استخراج نفت از چاه و جابه‌جا کردن آن به وسیله لوله‌ها تا پالایشگاه‌ها تلاش می‌کنند تا ماده‌ای بشود که برای کارخانه‌ها و ماشین‌ها مناسب است!

مشاوره در حل تست‌های تک‌عبارتی برای خودتون کلیدواژه انتخاب کنید، این‌جوری زودتر به جواب می‌رسین.

پاسخ: گزینه ۲

زیرمبحث: درس ۷

حواست باشه که مصدرها به شکل فعل ترجمه نشن. به جمع و مفرد بودن کلمات هم دقت کن!

کلمات مهم: «عَمَّالٌ كَثِيرُونَ»: کارگران زیادی، «فِي بِلَادِنَا»: در کشور ما، «يُحَاوِلُونَ»: تلاش می‌کنند، «لِاسْتِخْرَاجِ النَّفْطِ»: برای استخراج نفت، «الْآبَارِ»: چاه‌ها، «نَقْلَهُ»: انتقال آن، «عَنِ الْأَنْبَابِ»: از طریق لوله‌ها، «الْمَصَافِي»: پالایشگاه‌ها، «حَتَّى يُصْبِحَ»: تا شود، «لِلْمَصْنَعِ»: برای کارخانه‌ها، «السَّيَّارَاتِ»: ماشین‌ها

بررسی سایر گزینه‌ها:

پاسخ خیلی تشریحی

- گزینه ۱: بسیاری از کارگران («كثيرون» صفت «عمال» است، بنابراین باید به صورت «کارگران زیادی» ترجمه شود، در ضمن «از» اضافی است). - در تلاش هستند («يُحَاوِلُونَ» فعل مضارع است که نباید به صورت اسنادی ترجمه شود ← تلاش می‌کنند) - تا ... بیرون بیاورند («لِاسْتِخْرَاجِ» مصدر و اسم است نه فعل) - پالایشگاه («مَصَافِي» جمع است نه مفرد) - منتقل کنند («نَقَلَ» مصدر و اسم است نه فعل).
- گزینه ۳: لوله («الْأَنْبَابِ» جمع است نه مفرد) - تا ... تبدیل کنند (ترجمه درستی برای «حَتَّى يُصْبِحَ»: تا شود» نیست، ضمناً این فعل مفرد است نه جمع).
- گزینه ۴: هستند (اضافی است، دقت کنید که «يُحَاوِلُونَ» خبر است) - چاه («الْآبَارِ» جمع است نه مفرد) - مناسب است («مُنَاسِبَةٌ» صفت «مَادَّةٌ» است که به اشتباه در این‌جا به صورت خبر ترجمه شده است).

«اليوم قَسَمَ عَظِيمٌ مِنَ الْأَجْهَرَةِ الْكَهْرِبَائِيَّةِ كَالْجَوَّالَاتِ وَ الْحَاسِبَاتِ تُنْتَجِ فِي الصَّيْنِ ثُمَّ تُصَدَّرُ إِلَى الْبُلْدَانِ الْمُخْتَلَفَةِ فَلِذَلِكَ حَصَلَتْ هَذِهِ الْبِلَادُ عَلَى ثَرَوَةٍ عَظِيمَةٍ»: امروزه بخش بزرگی از ...

- (۱) دستگاه‌های برقی مانند موبایل‌ها و رایانه‌ها را چین تولید می‌کند سپس به کشورهای مختلف صادر می‌کند، برای همین این کشور به ثروت بزرگی دست یافته است!
- (۲) تجهیزات الکترونیکی مانند موبایل‌ها و ماشین‌حساب‌ها در چین تولید می‌شود سپس به کشورهای گوناگون صادر می‌شود، برای همین این کشور توانسته ثروت بزرگی را به دست بیاورد!
- (۳) ابزارهای برقی مانند موبایل‌ها و کامپیوترها را در چین تولید می‌کنند سپس به کشورهای دیگر صادر می‌کنند، به همین خاطر این کشور ثروت بزرگی را به دست آورده است!
- (۴) دستگاه‌های برقی مانند موبایل‌ها و رایانه‌ها در چین تولید می‌گردد سپس به کشورهای مختلف صادر می‌شود، برای همین این کشور ثروت بزرگی را به دست آورده است!

مشاوره در حل تست‌های تکمیل‌تری برای خودتون کلیدواژه انتخاب کنید، این جوری زودتر به جواب می‌رسین. غالباً افعال مجهول می‌تونن در پیدا کردن جواب درست به ما کمک زیادی کنن!

پاسخ: گزینه ۴

زیرمبحث: درس ۷

«تُنْتَجِ» و «تُصَدَّرُ» معلوم یا مجهول؟

Hint

درس Box

ساخت فعل مجهول

الف) ماضی مجهول: برای تبدیل فعل ماضی معلوم به ماضی مجهول، باید تغییرات زیر را انجام بدهیم:

- (۱) به عین الفعل (حرف دوم از حروف اصلی) کسره «ی» بدهیم.
- (۲) و به حروف غیر ساکن قبل از عین الفعل، ضمه «ُ» بدهیم.

مثال

فعل معلوم	کَتَبَ (نوشت)	اِسْتَحْدَمُوا (به کار گرفتند)	اُنْزِلَ (نازل کرد)
فعل مجهول	كُتِبَ (نوشته شد)	اُسْتُحْدِمُوا (به کار گرفته شدند)	اُنْزِلَ (نازل شد)

ب) مضارع مجهول: برای تبدیل فعل مضارع معلوم به مضارع مجهول، باید تغییرات زیر را انجام بدهیم:

- (۱) به عین الفعل، فتحه «اَ» می‌دهیم.
- (۲) به حرف اول فعل مضارع، ضمه «ُ» می‌دهیم.

مثال

فعل معلوم	يُرَيِّئُ (تزیین می‌کند)	تَكْتُبُ (می‌نویسد)	يُسْتَخْرِجُونَ (بیرون می‌آورند)
فعل مجهول	يُرَيِّئُ (تزیین می‌شود)	تُكْتُبُ (نوشته می‌شود)	يُسْتَخْرِجُونَ (بیرون آورده می‌شوند)

نتیجه با توجه به مطالب بالا، ساختار فعل مجهول را می‌توانیم بدین صورت مشخص کنیم:

مضارع ← ... َ ... ُ ... ِ ...

ماضی ← ... َ ... ُ ... ِ ...

کلمات مهم: «الْأَجْهَرَةُ الْكَهْرِبَائِيَّةُ: دستگاه‌های برقی»، «الْجَوَّالَاتِ: مانند موبایل‌ها»، «الْحَاسِبَاتِ: ماشین‌حساب‌ها»، «تُنْتَجِ: تولید می‌گردد»، «تُصَدَّرُ: صادر می‌شود»، «الْبُلْدَانِ الْمُخْتَلَفَةِ: کشورهای مختلف»، «فَلِذَلِكَ: برای همین»، «حَصَلَتْ عَلَيَّ: به دست آورده است»، «هَذِهِ الْبِلَادُ: این کشور»

بررسی سایر گزینه‌ها:

پاسخ خیلی تشریحی ✓

گزینه (۱): چین «حرف فی» ترجمه نشده است - تولید می‌کند («تُنْتَجِ» مجهول است نه معلوم) ← تولید می‌شود - صادر می‌کند («تُصَدَّرُ» مجهول است نه معلوم) ← صادر می‌شود.

گزینه (۲): توانسته (اضافی است) - به دست بیاورد («حَصَلَتْ» ماضی است نه مضارع).

گزینه (۳): تولید می‌کنند (مانند گزینه (۱)) - دیگر (ترجمه درستی برای «مُخْتَلَفَةِ» نیست) - صادر می‌کنند (مانند گزینه (۱)).

- ۱) الهندوراس بلدٌ صَغِيرٌ يَقَعُ فِي قَارَةِ امْرِيكا الوسطى: کشور کوچک هندوراس در قاره آمریکای مرکزی قرار گرفته است.
- ۲) تَعْرِفُ الْاِيراَنِيَّوْنَ عَلَيْهَا سَبَبَ حُدُوثِ ظَاهِرَةِ مَطَرِ السَّمَكَ فِيهَا: ایرانی‌ها آن را به دلیل رخ دادن پدیده باران ماهی در آن می‌شناسند.
- ۳) مَطَرُ السَّمَكَ هُوَ تَسَاقُطُ الْأَسْمَاكِ مِنَ السَّمَاءِ عِنْدَ وَقْعِ الْإِعْصَارِ: باران ماهی همان افتادن پی‌درپی ماهی‌ها از آسمان هنگام وقوع گردباد است.
- ۴) هَذِهِ ظَاهِرَةٌ عَجِيبَةٌ تَحْدُثُ فِي الْهِنْدُورَاسِ مَرَّتَيْنِ سَنَوِيًّا: این پدیده شگفت‌انگیز سالانه دو مرتبه در هندوراس اتفاق می‌افتد!

مشاوره این تست‌های چهارعبارتی دو تا سؤال تو کنکور داره که نقطه‌ضعف خیلی از داوطلب‌ها به حساب میاد. با تمرین کافی می‌شه حساسی از رقبا جلو افتاد.

پاسخ: گزینه ۳

زیرمبحث: درس ۳

«تَعْرِفُ» ماضیه یا مضارع؟ بعد از «هذه»، «ظاهرة» بدون «ال» آمده، پس چه‌طور ترجمه می‌شه؟

وقتی بعد از اسم اشاره، اسم بدون «ال» بیاید آن‌ها را به صورت یک جمله با کمک افعال اسنادی (است، هست و ...) ترجمه می‌کنیم.

مثال هذه ظاهرةٌ عَجِيبَةٌ ← این، پدیده عجیبی است.

اما وقتی که بعد از اسم اشاره، اسم «ال» دار بیاید آن‌ها را به صورت یک گروه اسمی ترجمه می‌کنیم.

مثال هذه الظَّاهِرَةُ عَجِيبَةٌ ← این پدیده، عجیب است.

کلمات مهم: «بَلَدٌ صَغِيرٌ»: کشوری کوچک، «يَقَعُ»: واقع است، «قَارَةُ امْرِيكا الوسطى»: قاره آمریکای مرکزی، «تَعْرِفُ الْاِيراَنِيَّوْنَ عَلَيْهَا»: ایرانی‌ها با آن آشنا شدند، آن را شناختند، «سَبَبَ حُدُوثِ»: به دلیل رخ دادن، «ظَاهِرَةُ»: پدیده، «مَطَرِ السَّمَكَ باران ماهی»، «تَسَاقُطُ الْأَسْمَاكِ»: افتادن پی‌درپی ماهی‌ها، «عِنْدَ وَقْعِ»: هنگام وقوع، «الْإِعْصَارِ»: گردباد، «هذه ظاهرةٌ عَجِيبَةٌ»: این، پدیده عجیبی است، «تَحْدُثُ»: اتفاق می‌افتد، «مَرَّتَيْنِ»: دو بار، «سَنَوِيًّا»: سالانه

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه (۱): کشور کوچک هندوراس (کلمات جابه‌جا ترجمه شده‌اند، دقت کنید که «الهندوراس» مبتدا و «بَلَدٌ» خبر است و هر کدام باید سر جای خود ترجمه شوند). - قرار گرفته است («يَقَعُ» مضارع است).

ترجمه صحیح: «هندوراس کشور کوچکی است که در قاره آمریکای مرکزی قرار دارد».

گزینه (۲): می‌شناسند («تَعْرِفُ» ماضی است نه مضارع).

ترجمه صحیح: «ایرانی‌ها ... شناختند».

گزینه (۴): این پدیده شگفت‌انگیز (بعد از «هذه» اسم بدون «ال» آمده است، پس باید به صورت یک جمله ترجمه شوند نه گروه اسمی).

ترجمه صحیح: «این، پدیده عجیبی است که سالانه دو بار در هندوراس اتفاق می‌افتد».

درس Box

پاسخ خیلی تشریحی ✓

«مسلمانان به مستکبران اجازه نمی‌دهند که میان صف‌های آنان تفرقه بیندازند»:

- (۱) لَا يَسْمَحُونَ الْمُسْلِمُونَ لِلْمُسْتَكْبِرِينَ أَنْ يُفَرِّقُوا بَيْنَ صَفِّهِمْ!
- (۲) الْمُسْلِمُونَ لَا يَسْمَحُونَ لِلْمُسْتَكْبِرِينَ لِلتَّفْرِيقِ بَيْنَ صُفُوفِهِمْ!
- (۳) لَا يَسْمَحُ الْمُسْلِمُونَ لِلْمُسْتَكْبِرِينَ أَنْ يُفَرِّقُوا بَيْنَ صُفُوفِهِمْ!
- (۴) الْمُسْلِمُونَ لَا يَسْمَحُ لِلْمُسْتَكْبِرِينَ أَنْ يُفَرِّقُوا بَيْنَ صَفِّهِمْ!

مشاوره در این مدل سؤالات به تفاوت گزینه‌ها مثل زمان افعال، بودن یا نبودن ضمیر، جمع یا مفرد بودن کلمات، «ال» داشتن یا نداشتن اسم‌ها و ... خیلی دقت کن!

پاسخ: گزینه ۲

زیرمبحث: درس ۴

به صیغه فعل‌ها توجه کن. «صف‌ها» جمع یا مفرد؟

وقتی در عبارتی بعد از فعل، فاعل حضور داشته باشد، فعل باید به صورت مفرد بیاید، هرچند که آن فاعل جمع یا مثنی باشد.

مثال يَتَحَيَّرُ النَّاسُ مِنْ تَسَاقُطِ الْأَسْمَاكِ!

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه (۱): لَا يَسْمَحُونَ «الْمُسْلِمُونَ» فاعل است، پس فعل در ابتدای عبارت باید به صورت مفرد بیاید. ← لَا يَسْمَحُ - صَف «صف‌ها» جمع است ← صُفُوف.

گزینه (۲): لِلتَّفْرِيقِ «که تفرقه بیندازند» فعل است نه اسم ← أَنْ يُفَرِّقُوا.

گزینه (۴): لَا يَسْمَحُ (با توجه به «الْمُسْلِمُونَ» فعل بعد از آن باید به صورت جمع بیاید. ← لَا يَسْمَحُونَ) - صَف (مانند گزینه (۱)).

درتس Box

پاسخ خیلی تشریحی ✓

- (۱) نه یک محرم که راز دل بگویم
(۲) دوربینان که ز غمّازی راز آگاهند
(۳) راز دل‌ها خدای داند و بس
(۴) نیارم راز دل گفتن تمامت
- فراوان راز دارم، با که گویم؟
راز خود از در و دیوار نهان می‌دارند!
من کی آگه شوم ز راز نهان؟
که روزی بایدم همچون قیامت!

مشاوره عبارتی که در صورت سؤال میاد حتماً داخل کتاب هست، اما عبارات سایر گزینه‌ها این‌طور نیست و شما هر چه‌قدر با ادبیات انس بیشتری داشته باشید، راحت‌تر می‌تونین به سؤالات مفهوم پاسخ بدین.

پاسخ: گزینه ۲

زیرمبحث: درس ۵

پاسخ خیلی تشریحی

ترجمه صورت سؤال: «سینه (انسان) عاقل صندوق رازش است.»
مفهوم: انسان عاقل رازش را فاش نمی‌کند و در سینه‌اش نگه می‌دارد.
مفهوم گزینه (۲) کاملاً با آن مطابقت دارد.
مفهوم گزینه (۲): دوراندیشان از فتنه اسرار آگاه‌اند و راز خود را حتی از در و دیوار هم پنهان می‌کنند.
مفاهیم سایر گزینه‌ها:
گزینه (۱): راز زیاد دارم، اما محرمی ندارم که بتوانم رازهای دلم را بگویم.
گزینه (۳): راز تمام دل‌ها را خداوند می‌داند و من چه زمانی می‌توانم از رازهای پنهان آگاه شوم؟!
گزینه (۴): تمام رازهای دلم را نمی‌توانم بگویم، چون آن‌قدر زیاد هستند که تا قیامت فرصت نیاز هست.

● اقرأ النص التالي ثم أجب عن الأسئلة (٣٣ - ٣٥) بما يناسب النص:

«تُستخدَم كلمة «الجاهلية» لعصر ما كان قد ظهر فيه الإسلام في شبه الجزيرة («عربستان» الحالية). في ذلك العصر لم تكن المدن كما هي موجودة اليوم، بل كانت المدن تتشكل من القبائل التي تعيش إلى جانب بعضها البعض و لم تكن هناك حكومة مركزية أو حاكم للمدن بل القبائل تتعامل فيما بينها على أساس المعاهدات والعقود القبلية.

كان العرب في تلك الفترة (=العصر) يعيشون على أساس العصبية (تعصبات) القبلية و لم يكن شيء أهمّ لديهم من قبيلتهم و لذلك لم يكن سلوكهم و كلامهم على أساس المنطق و العقل غالباً و إن كان بينهم رجل عاقل يحاول أحياناً أن يخرج من قبيلته ليعيش وحيداً و على الرغم من صفات سيئة تُنسب إليهم كانت للعرب صفات حسنة أيضاً، مثلاً؛ فقد كانوا يُعظّمون الكرم و الشجاعة و الصدق تعظيماً كبيراً فلهذا كان مُحَمَّد ﷺ مُحترماً بين قبائل مكة لأنه كان شهيراً بالصدق و الكرم. إن العرب في حروبهم ما كانوا يقتلون النساء و الأطفال و يعتبرون هذا العمل عملاً قبيحاً.

ترجمه متن:

کلمه «جاهلیت» برای دوره‌ای به کار برده می‌شود که در آن اسلام در شبه‌جزیره (عربستان کنونی) ظهور نکرده بود. در آن عصر شهرها آن‌گونه که امروز وجود دارد، نبودند، بلکه شهرها از قبایلی تشکیل می‌شدند که در کنار یکدیگر زندگی می‌کردند و حکومتی مرکزی یا حاکمی برای شهرها وجود نداشت، بلکه قبیله‌ها در چیزهایی که میان خودشان بود براساس معاهدات و پیمان‌های قبیله‌ای دادوستد می‌کردند. در آن عصر عرب‌ها براساس تعصبات قبیله‌ای زندگی می‌کردند و چیزی مهم‌تر از قبیله‌شان نداشتند، به خاطر همین اغلب، رفتار و سخن آن‌ها براساس منطق و عقل نبود و اگر میان آن‌ها مرد عاقلی بود، گاهی تلاش می‌کرد که از قبیله‌اش خارج شود تا تنها زندگی کند. علی‌رغم صفات بدی که به آن‌ها نسبت داده می‌شود، عرب‌ها صفات نیکی نیز داشتند؛ مثلاً بخشش و شجاعت و راستی را بسیار بزرگ می‌داشتند، برای همین حضرت محمد (ص) میان قبیله‌های مکه محترم بود، چراکه او به راستی و بخشش مشهور بود. عرب‌ها در جنگ‌هایشان زنان و کودکان را نمی‌کشتند و این کار را عملی زشت به حساب می‌آوردند.

عَيْن الصَّحِيح «في عصر الجاهلية...»:

- ١) كَانَ النَّاسُ لَا يَهْتَمُّونَ بِمَكَارِمِ الْأَخْلَاقِ!
- ٢) حُكَّامُ الْمُدُنِ كَانُوا يَحْكُمُونَ عَلَى النَّاسِ بِالْمُعَاهِدَاتِ الْقَبِيلَةِ!
- ٣) كَانَ الْجَهْلُ غَالِباً عَلَى أَكْثَرِ أُمُورِ أَعْضَاءِ الْقَبِيلَةِ!
- ٤) كَانَ النَّاسُ يَكْرَهُونَ الصَّدَقَ مَعَ أَنَّ أَكْثَرَهُمْ كَانُوا كَذَّابِينَ!

۳۳

مشاوره در سؤالات درک مطلب برای تشخیص گزینه صحیح یا خطا عجله نکنین و به کلماتی مثل «همه، بعضی، هیچ‌وقت، تنها و ...» خوب دقت کنین و سؤالات رو براساس متن پاسخ بدین نه اطلاعات شخصیتون. حتماً همه گزینه‌ها رو بخونین، سپس بهترین گزینه رو انتخاب کنین!

پاسخ: گزینه ۲

زیرمبحث: درس ۱

بررسی گزینه‌ها:

- گزینه ۱): «مردم به صفات برتر اخلاقی اهتمام نمی‌ورزیدند.» ✖ (اتفاقاً متن گفته که صفاتی مثل بخشش، شجاعت و راستی رو بزرگ می‌داشتن).
- گزینه ۲): «حاکمان شهرها بر مردم با پیمان‌های قبیله‌ای حکمرانی می‌کردند.» ✖ (در متن گفته در آن زمان اصلاً حکومت مرکزی و حاکمی وجود نداشته).
- گزینه ۳): «نادانی بر بیشتر امور اعضای قبیله غالب بوده است.» ✓ (بله درسته، متن گفته غالباً رفتار و سخن افراد قبیله براساس منطق و عقل نبوده و تعصبات قبیله‌ای بر اون‌ها حاکم بوده).
- گزینه ۴): «مردم، راستی را گرامی می‌داشتند با این که بیشترشان دروغگو بودند.» ✖ (بایی از متن گفته که بیشتر مردم دروغگو بودند. وقتی صفتی مثل راستی رو بزرگ می‌داشتن، لابد به انجامش هم اهتمام می‌ورزیدن دیگه).

پاسخ خیلی تشریحی ✓

- (۱) إِنَّ الْعَرَبَ فِي الْعَصْرِ الْجَاهِلِيِّ كَانُوا يَحْتَرِمُونَ النِّسَاءَ وَالْأَطْفَالَ!
- (۲) لَا تَكُونُ لِلْمُدُنِ فِي مَمْلَكَةِ «عَرَبِستان» الْحَالِيَّةِ حُكُومَةٌ مَرَكِزِيَّة!
- (۳) فِي الْعَصْرِ الْجَاهِلِيِّ سُكَّانُ شِبْهِ الْجَزِيرَةِ كَانُوا يَحْتَرِمُونَ مُحَمَّدًا ﷺ!
- (۴) يُمَكِّنُ لَنَا أَنْ نَقُولَ إِنَّ الْعَصَرَ الْجَاهِلِيَّ كَانَ عَصَرَ الْإِبْتِعَادِ عَنِ التَّعَقُّلِ!

پاسخ: گزینه ۴

زیرمبحث: درس ۱

بررسی گزینه‌ها:

پاسخ خیلی تشریحی ✓

- گزینه (۱): «عرب‌ها در عصر جاهلی به زنان و کودکان احترام می‌گذاشتند.» ✗ (در بایی از متن نگفته که عرب‌ها به کودکان و زنان احترام می‌داشتند، فقط گفته اون‌ها رو در جنگ نمی‌کشتند).
- گزینه (۲): «شهرها در سرزمین عربستان کنونی حکومتی مرکزی ندارد.» ✗ (در عربستان کنونی که دارن، متن درباره عربستان قدیم صحبت کرده).
- گزینه (۳): «در عصر جاهلی، ساکنان شبه‌جزیره به حضرت محمد (ص) احترام می‌گذاشتند.» ✗ (متن گفته قبایل مکّه به حضرت محمد (ص) احترام می‌داشتند، نه تمام ساکنان شبه‌جزیره).
- گزینه (۴): «می‌توانیم بگوییم که عصر جاهلی، عصر دوری از تفکر بوده است.» ✓ (بله کاملاً درست، طبق متن غالباً رفتار و سُنن افراد قبیله براساس منطق و عقل نبوده).

عین الخطأ في الإعراب و التحليل الصرفي للكلمات: «تستخدم - موجودة - تتشكل - المعاهدات»:

- (۱) تُستخدم: فعل مضارع - للمفرد المؤنث الغائب - مزيد ثلاثي بزيادة ثلاثة حروف - مبني للمجهول / فعل و فاعله «الجاهلية»
- (۲) موجودة: مفرد مؤنث (جمعه السالم: موجودات) - على وزن «مفعول» - معرب / خبر و مرفوع بالضمّة
- (۳) تتشكل: فعل مضارع - للغائبة - مزيد ثلاثي - مصدره «تشكل» - مبني للمعلوم - لازم / فعل و فاعل و الجملة فعلية
- (۴) المعاهدات: اسم - جمع سالم للمؤنث (مفرده: المعاهدة) - مصدر مزيد ثلاثي - معرب / مضاف إليه و مجرور

مشاوره در این مدل تست‌ها حتماً حتماً دقت کنید که صحیح رو می‌خواد یا خطا رو!

پاسخ: گزینه ۱

زیرمبحث: درس ۷

افعال مجهول، فاعل می‌خوان یا نایب فاعل؟

درس Box

فعل مجهول:

برای مجهول کردن فعل مضارع (چه ثلاثی مجزّد و چه ثلاثی مزيد)، حرف ابتدایی آن را «ت» و عین الفعل (حرف وسط ریشه) را «ه» می‌دهیم.

مثال: یَقْتُلُ ← یَقْتُلُ

فعل مجهول، فاعل ندارد، بلکه نایب فاعل دارد.

خطای گزینه ۱: فاعله «الجاهلية» (فعل‌های مجهول نایب فاعل دارند، در ضمن «کلمه» نایب فاعل آن است).

پاسخ خیلی تشریحی ✓

«مُعَاهَدَة» بر وزن «مُفَاعَلَة» مصدر است.

● عین الجواب الصحيح للأسئلة التالية (٣٦ - ٤٠):

۳۶

عین الخطأ في ضبط حركات الحروف:

- (١) تَعَلَّمُ اللُّغَةَ الْعَرَبِيَّةَ يُسَاعِدُنَا عَلَى فَهْمِ الْقُرْآنِ!
- (٢) أَنْعَمَ اللَّهُ تَنْهَمَرُ عَلَى جَمِيعِ الْعَالَمِينَ دَائِمًا!
- (٣) الْيَوْمَ تُدِيرُ رَأْسَهَا مِثْنَيْنِ وَ سَبْعِينَ دَرَجَةً!
- (٤) سُكَّانُ هَذِهِ الْقَرْيَةِ يَشْتَغِلُونَ بِبَيْعِ الصَّنَاعَاتِ الْيَدَوِيَّةِ!

مشاوره در این تست‌ها لازم نیست همه حركات‌ها بررسی بشن! باید یاد بگیری که فقط بعضی کلمه‌ها رو بررسی کنی، اما تجربه نشون داده که بیشتر از وزن افعال ثلاثی مزید و مصادرشون، اعداد عقود، اسم فاعل، مفعول، خوانش برخی کلمات و ... سؤال مطرح می‌شه.

پاسخ: گزینه ۲

زیرمبحث: درس ۴

به علامت «ن» در آخر مثنی‌ها و جمع‌های مذکر سالم دقت بیشتری کن!

Hint

خطاهای گزینه (۲): تَنْهَمَرُ (این فعل بر وزن «يَنْفَعِلُ» از باب إنفعال می‌باشد) ← تَنْهَمِرُ - الْعَالَمِينَ («ن» در جمع مذکر سالم همیشه مفتوح است). ← الْعَالَمِينَ.

نکته

همیشه «ن» در انتهای کلمات مثنی، «ب» و در انتهای جمع‌های مذکر سالم، «ة» دارد.

● تَلْمِيزَانِ (مثنی) ● مُعَلِّمِينَ (جمع مذکر سالم)

- (۱) إِنَّ السَّمَاوَاتِ وَمَا فِيهِنَّ تَدُلُّ عَلَىٰ وَجُودِ خَالِقٍ حَكِيمٍ!
- (۲) رَجَاءٌ: إِرْجَعِي إِلَى الْبَيْتِ لِأَنَّ وَالِدِيكَ يَنْتَظِرُكَ!
- (۳) يَا أَوْلَادِي: جَالِسُوا الْعُقُلَاءَ فَإِنَّ مُجَالَسَتَهُمْ تَنْفَعُكُمْ!
- (۴) أَعْطَنِي مَرْهَمًا لِحَسَاسِيَةِ الْجِلْدِ: أُمِّي تَحْتَاجُ إِلَيْهَا!

مشاوره این جور سوالات خیلی کم در کنکور اومده، ولی خوب نباید نسبت بهش بی توجه بود!

پاسخ: گزینه ۳

زیرمبحث: درس ۱

جملات رو ترجمه کن و ببین که هر ضمیر به کدوم کلمه برمی‌گرده!

Hint

درس Box

جدول ضمایر منفصل و متصل:

ضمیر منفصل	ضمیر متصل	معادل فارسی
هُوَ	هـ	او (مذکر)
هُمَا	هُمَا	آنها (دو مذکر)
هُم	هُم	آنها (بیش از دو مذکر)
هِيَ	ها	او (مؤنث)
هُمَا	هُمَا	آنها (دو نفر مؤنث)
هُنَّ	هُنَّ	آنها (بیش از دو مؤنث)

ضمیر منفصل	ضمیر متصل	معادل فارسی
أَنْتَ	كَ	تو (مذکر)
أَنْتُمَا	كُما	شما (دو مذکر)
أَنْتُمْ	كُم	شما (بیش از دو مذکر)
أَنْتِ	كِ	تو (مؤنث)
أَنْتُمَا	كُما	شما (دو نفر مؤنث)
أَنْتُنَّ	كُنَّ	شما (بیش از دو مؤنث)

ضمیر منفصل	ضمیر متصل	معادل فارسی
أَنَا	ي	من (یک نفر)
نَحْنُ	نا	ما (بیش از یک نفر)

طبق ترجمه ضمیر «هُم» در «مُجَالَسَتُهُمْ» به «العُقُلَاء» برمی‌گردد که هر دو جمع مذکر هستند و ضمیر «كُم» هم به «یا اولاد» که مورد خطاب قرار گرفته، بر می‌گردد.

ترجمه: «ای فرزندانم، با عاقلان هم‌نشینی کنید، چراکه هم‌نشینی با آنها به شما سود می‌رساند.»

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه (۱): ضمیر «هـ» در «فیه» به «السَّمَاوَات» برمی‌گردد و چون «السَّمَاوَات» جمع مؤنث است، پس ضمیر «ها» باید به کار برود. حتماً حواستان هست که برای جمع‌های غیر عاقل اگر بخواهیم ضمیر، فعل و ... بیاوریم، باید به صورت «مفرد مؤنث» بیاوریم.

ترجمه: «همانا آسمان‌ها و آنچه در آنها است، بر وجود خالق حکیم دلالت دارد.»

گزینه (۲): ضمیر «كَ» در «وَالِدِيكَ» و «يَنْتَظِرُكَ» که مفرد مذکر مخاطب است به فعل «إِرْجَعِي» که مفرد مؤنث مخاطب است، برمی‌گردد؛ بنابراین باید به صورت «كِ» بیاید.

ترجمه: «لطفاً، به خانه برگرد، چون پدر و مادرت منتظر تو هستند.»

گزینه (۴): با توجه به ترجمه، ضمیر «ها» در «إِلَيْهَا» به «مرهماً» که مذکر است، بر می‌گردد؛ بنابراین به صورت «إِلَيْهِ» صحیح است.

ترجمه: «پمادی برای حساسیت پوست به من بده؛ مادرم به آن نیاز دارد.»

پاسخ خیلی تشریحی ✓

(سوال ۹۶ کنکور انسانی ۱۴۰۴ - نوبت اول)

عین الخطأ عن الضمیر:

- (۱) أَحَبُّ جَارِي لِأَخْلَاقِهِ الْحَسَنَةُ لَهُ بَنَتْ أَخْلَاقَهَا حَسَنَةً كَذَلِكَ وَهُوَ شَاكِرٌ لِرَبِّهِ.
- (۲) كَلَّمَا أَصَابَتْكَ مُصِيبَةٌ تَقَبَّلْهَا بِالصَّبْرِ وَالْإِيمَانِ وَتَحَمَّلْهَا خَيْرٌ لَكَ إِنْ عَرَفْتَهَا.
- (۳) يُنْزِلُ الْعَامِلُ الْقَوَى الْبِضَاعَ مِنَ السَّيَّارَةِ وَهِيَ كَثِيرَةٌ بِدُونِ صَعُوبَةٍ لِأَنَّهُ شَابٌّ.
- (۴) التَّمَلُّةُ مَخْلُوقَةٌ صَغِيرَةٌ وَزَنُهَا قَلِيلٌ وَلَكِنَّهَا تَحْمِلُ شَيْئاً وَزَنُّهَا أَكْثَرُ مِنْهَا خَمْسِينَ مَرَّةً.

کنکور

- (۱) أنشدتْ هاتین القصیدتین عن منزلة الأمّ الرّفیعة!
- (۲) لشراء هذه الحُبوب المُهذّنة نَحْتَاجُ إلى وَصْفَةِ الطَّبیب!
- (۳) صُنِعَ هذا الجهاز لتقلیل استهلاك الكهرباء فی الحاسوب!
- (۴) إنَّ المعلمَ یُریدُ أن یُعَرِّفنا علی بعض الثّباتات الطّبیّة!

مشاوره تسلّط بر نقش کلمات یکی از مهم‌ترین موضوعات در عربیه! پس حسابی براش تمرین کنین.

پاسخ: گزینه ۴

زیرمبحث: درس ۹

حواست باشه که «هاتین» معربه نه مبنی!

Hint

درس Box

مبنی ← گروهی از کلمات هستند که تحت تأثیر نقشی که دارند، قرار نمی‌گیرند و علامت آخرشان غالباً ثابت است، به این کلمات «مبنی» می‌گویند.

به کلمه «تلك» در مثال‌های زیر دقت کنید.

مثال

- تلك البنتُ نجحتْ فی المسابقات. ← «تلك» مبتدأست و همان‌طور که می‌بینید آخر آن «ة» نگرفته است.
 - أهدیتْ کتابی لمكتبة تلك المدينة. ← «تلك» مضاف‌الیه است و همان‌طور که می‌بینید آخر آن «ة» نگرفته است.
 - 📌 **نتیجه** بنابراین به کلمه «تلك» که تحت تأثیر نقش خود قرار نگرفته و علامت آخرش ثابت بوده، «مبنی» می‌گویند.
- برای این‌که معرب و مبنی را تشخیص دهیم، ابتدا مبنی‌ها را یاد می‌گیریم و بعد، بقیه اسم‌ها را معرب به حساب می‌آوریم.

اسم‌های مبنی

مهم‌ترین اسم‌های مبنی عبارت‌اند از:

ضمیرها (متصل و منفصل)	«أنا، نحنُ، أنتُ، أنتمُ، كَ، هُا، هُم و ...»
اغلب اسم‌های اشاره	«هذا، هذه، تلك، هؤلاء و ...» نکته: در حالت مثنی مبنی نیستند: «هذان، هذین، هاتان، هاتین»
اسم‌های استفهام	«کیف، مَن، ما، متى، أين و ...»
اغلب موصولات	«الَّذي، الّتي، الَّذین و ...»

ضمیر «نا» در «یُعَرِّفنا» مبنی است و چون مفعول است، پس در محل نصب می‌باشد.

ترجمه: «معلم می‌خواهد که برخی گیاهان دارویی را به ما معرفی کند».

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه (۱): «هاتین» اسم اشاره و در محل نصب است، چون مفعول است، اما حواستان باشد که طبق درس‌بکس «هاتین» مثنی است و معرب به حساب می‌آید نه مبنی.

ترجمه: «این دو قصیده را درباره جایگاه والای مادر سرودم».

گزینه (۲): «هذه» اسم اشاره و مبنی است، اما در این‌جا مضاف‌الیه و مجرور است و منصوب نیست.

ترجمه: «برای خرید این قرص‌های آرام‌بخش به نسخه پزشک نیاز داریم».

گزینه (۳): «هذا» اسم اشاره و مبنی است، اما در این‌جا نایب فاعل و مرفوع است برای فعل مجهول «صُنِع».

ترجمه: «این دستگاه برای کاهش مصرف برق در رایانه ساخته شده است».

پاسخ خیلی تشریحی

«..... النَّاسُ الْمُجْرِمِينَ فِي يَوْمِ الْقِيَامَةِ بِسِيَمَاهُمْ!» عَيِّنِ الْفِعْلَ الصَّحِيحَ لِلْفَرَاغِ:

(۴) يَعْرِفُونَ

(۳) يَعْرِفُ

(۲) يَعْرِفُونَ

(۱) يَعْرِفُ

مشاوره ساختار (فعل مفرد + فاعل جمع یا مثنی) در سؤالات قواعد و تعریب کاربرد زیادی دارد!

پاسخ: گزینه ۱

زیرمبحث: درس ۷

فعل در ابتدای عبارتی که فاعل دارد، چه طور میاد؟

به درس یا کس سؤال ۳۱ مراجعه کنید. ☺

Hint

درس Box

پاسخ خیلی تشریحی ✓

«النَّاسُ» به عنوان فاعل در جمله حضور دارد، پس فعل در ابتدای جمله باید به صورت مفرد بیاید (ردّ گزینه های (۲) و (۴)).

با توجه به ترجمه و حضور مفعول (المُجْرِمِينَ)، ما به فعل معلوم «يَعْرِفُ» نیاز داریم نه فعل مجهول، چرا که اغلب افعال مجهول

مفعول نمی گیرند.

ترجمه: «مردم، مجرمان را در روز قیامت با چهره شان می شناسند.»

۴۰. عَيْنَ مَا لَيْسَتْ فِيهِ «نُون» الوقاية:

- (۱) تَجَاحَكُ فِي الْمُبَارَاةِ شَجَعَنِي عَلَى أَنْ أُمَارِسَ أَكْثَرَ مِنْ قَبْلِ!
- (۲) مَا سَمِعْتُ صَوْتَ الْإِنْفِجَارِ لِأَنَّ مَكَانَ وَقُوعِهِ كَانَ بَعِيداً عَنِّي!
- (۳) كُنْتُ أَشْعُرُ بِالْأَلَمِ شَدِيدٍ فِي أَسْنَانِي فَرَاغْتُ إِلَى الطَّبِيبِ بِسُرْعَةٍ!
- (۴) حَذَرَنِي الْوَالِدُ عَنِ الْخُرُوجِ مِنَ الْبَيْتِ لِأَنَّ الْهَوَاءَ كَانَ بَارِداً جَدّاً!

مشاوره از سوالات پرتکرار کنکور سراسری که جزء سوالات ساده هم هست!

پاسخ: گزینه ۳

زیرمبحث: درس ۸

در کدام کلمه، «ن» جزء خود کلمه هست؟

Hint

درس Box

نون وقایه:

وقتی بخواهیم ضمیر متکلم وحده «ی: من» را همراه با فعل به کار ببریم، باید میان فعل و آن ضمیر یک «ن» بیاوریم که به آن «نون وقایه» می‌گویند.

مثال • اِنْتَحَبَ + ن + ي ← اِنْتَحَبْتَنِي (مرا انتخاب کرد)

ضمیر «ی» که همراه «نون وقایه» در انتهای فعل می‌آید، مفعول است و به همراه «را» ترجمه می‌شود؛ در نتیجه آن فعل هم متعدی است.

مثال • يَعْرِفُنِي ← مرا می‌شناسد

گاهی «نون وقایه» میان بعضی از حروف و ضمیر «ی» می‌آید.

مثال • مَنِي ← مِنْ + ن + ي

برخی فعل‌ها هستند که «ن» جزء حروف اصلی آن‌هاست و نباید آن را با «نون وقایه» اشتباه گرفت.

مثال • يَحْزَنُ: ناراحت می‌شود (ح ز ن)

«ن» در «أسنانی» جزء خود کلمه است و «ن» وقایه نیست. «أسنان» به معنای «دندان‌ها» جمع «سِن» می‌باشد. حواستان باشد که «ن» وقایه به همراه اسم‌ها نمی‌آید.

بررسی سایر گزینه‌ها:

پاسخ خیلی تشریحی ✓

گزینه (۱): شَجَعَنِي ← (شَجَعَ + «ن» وقایه + ي): مرا تشویق کرد

گزینه (۲): عَنِّي ← (عَن + «ن» وقایه + ي): از من

گزینه (۴): حَذَرَنِي ← (حَذَرَ + «ن» وقایه + ي): به من هشدار داد

کدام مورد درباره علم منطق به درستی بیان شده است؟

- (۱) ذهن به طور طبیعی و گاهی بدون آگاهی از اسامی قواعد منطق، در زندگی از آن‌ها استفاده می‌کند.
- (۲) تأکید منطق، بیان قوانین حاکم بر ذهن است تا روش‌های جلوگیری از مغالطات را بیان کند.
- (۳) حیطه کاربرد دانش منطق، استدلال‌آوری و تعریف کردن صحیح است.
- (۴) منطق محتوای لازم برای ساخت بنای فکری مستحکم را تأمین می‌کند.

پاسخ گزینه ۱

زیرمبحث: درس ۱

کارت Box

پاسخ خیلی تشریحی ✓

ذهن انسان به طور طبیعی منطقی رفتار می‌کند و بدون دانستن نام‌های این قواعد، آن‌ها را در زندگی خود به کار می‌برد. قوانین منطقی به طور ذاتی در ذهن انسان وجود دارند و منطق‌دانان این قواعد را کشف کرده‌اند. لذا بسیاری از انسان‌ها بدون این که نام قواعد منطقی را بدانند، از آن‌ها به طور طبیعی در زندگی روزمره استفاده می‌کنند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه (۲): تأکید منطق بر آموزش شیوه درست اندیشیدن است.

گزینه (۳): حیطه کاربرد منطق، در سراسر زندگی انسان‌هاست.

گزینه (۴): منطق با صورت استدلال‌ها سروکار دارد و مواد آن‌ها از علوم دیگر تهیه می‌شوند.

دقت کنید که حیطه کاربرد علم منطق، سراسر زندگی است، ولی حیطه یا بخش‌های اصلی منطق، تعریف و استدلال هستند.

نکته

در کدام مورد احتمال وقوع مغالطه توسل به معنای ظاهری وجود دارد؟

- (۱) کلمه فقط یک معنای اصلی داشته باشد.
(۲) کلمه چند معنای اصلی داشته باشد.
(۳) چند کلمه معنای واحدی داشته باشند.
(۴) یک عبارت معنای دوپهلوی داشته باشد.

پاسخ گزینه ۱

زیرمبحث: درس ۲

درس Box

به کار بردن اشتباهی یا عمدی دلالت مطابقی (معنای اصلی کلمه) به جای دلالت تضمنی یا التزامی، باعث بروز مغالطه توسل به معنای ظاهری می‌شود.

اگر کلمه‌ای فقط یک معنای اصلی داشته باشد ولی امکان استفاده با دلالت التزامی یا تضمنی داشته باشد، احتمال بروز مغالطه توسل به معنای ظاهری وجود دارد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه (۲): تعدد معانی یک کلمه می‌تواند منجر به مغالطه اشتراک لفظ شود.

گزینه (۳): کلمات متعددی که دارای یک معنا هستند، احتمال بروز مغالطه بار ارزشی کلمات را افزایش می‌دهند.

گزینه (۴): به کار بردن عبارات دوپهلوی می‌تواند باعث بروز مغالطه ابهام در مرجع ضمیر شود.

اگر چند کلمه تلفظ یکسان داشته ولی دیکته یا نوشتارشون فرق داشته باشه، می‌تونه مغالطه شیوه نگارش کلمات ایجاد کنه!

پاسخ خیلی تشریحی ✓

گول نخوری ✗

در کدام گزینه، همه مفاهیم از نظر کلی و جزئی بودن یکسان هستند؟

- (۱) الله - خدا - همسر من - این کتابها
- (۲) خورشید - ماه - مریخ - کره زمین
- (۳) دبیر فلسفه دبیرستان شهید مدنی تبریز - کتاب من - رهبر کبیر انقلاب اسلامی - واجب‌الوجود
- (۴) زن مؤمن محبّه ایرانی - شوهر نرگس خانم - میدان آزادی - عدالت

پاسخ گزینه ۳

زیرمبحث: درس ۳

درس‌Box

در مورد کلی و جزئی به نکات زیر توجه کنید:

- در بررسی کلمات مرکب (مضاف و مضاف‌إلیه و صفت و موصوف) همواره به کلمه اول توجه می‌کنیم: کتاب علی (کلی) / این کتاب علی (جزئی)
- ملکیت‌ها (اضافه ملکی) جزئی نیستند: پدر من (کلی) / کتاب تو (کلی)
- القاب و عناوین کلی هستند: خاتم‌الأنبیا / ضامن آهو
- معرفه‌ها لزوماً جزئی نیستند: علی (جزئی) / کتاب علی (کلی)
- یک مجموعه مشخص جزئی است: این کتابها
- هر چه قید به مفهوم کلی اضافه کنیم، جزئی نمی‌شود: دبیر فلسفه دبیرستان شهید مدنی تبریز
- اسامی سیارات منظومه شمسی جزئی‌اند (به جز ماه و خورشید).
- اسامی قهرمان‌های خیالی جزئی‌اند: بتمن، سیندرلا
- اما انواع موجودات خیالی کلی‌اند: دیو و سیمرغ

در گزینه (۳) همه موارد کلی هستند.

پاسخ خیلی تشریحی ✓

بررسی سایر گزینه‌ها:

- گزینه (۱): مفاهیم ذکرشده به ترتیب: جزئی - کلی - کلی - جزئی
- گزینه (۲): مفاهیم ذکرشده به ترتیب: کلی - کلی - جزئی - جزئی
- گزینه (۴): مفاهیم ذکرشده به ترتیب: کلی - کلی - جزئی - کلی

در عبارت زیر به ترتیب چند تعریف و استدلال به کار رفته و کدام نوع از تعریف در آن ذکر نشده است؟

«تیم ملی فوتبال از سه اصطلاح تشکیل شده است: مفهوم تیم که به گروهی از بازیکنان اشاره دارد که در کنار هم یک هدف مشترک را دنبال می‌کنند. منظور از ملی نیز تیمی مانند ایران است و فوتبال هم ورزشی گروهی است که هدف آن رد کردن توپ از خط دروازه است. هر ورزشی که هدف آن رد کردن توپ از خط دروازه باشد، بسیار جذاب است و این دلیل جذابیت فوتبال است.»

(۲) سه - دو - تعریف لفظی

(۱) دو - دو - تعریف مصداقی

(۴) سه - یک - تعریف لفظی

(۳) دو - یک - تعریف مصداقی

پاسخ گزینه ۴

زیرمبحث: درس‌های ۳ و ۸

درس‌Box

- انواع تعریف ۳ دسته است: تعریف مفهومی که در آن از ویژگی‌های مجهول (ویژگی‌های عام و ویژگی‌های خاص) استفاده می‌کنیم؛ تعریف لغوی یا لفظی که اشاره به معنی کلمات یا مترادف یا ترجمه و یا نحوه شکل‌گیری آن دارد و تعریف از طریق ذکر مصادیق که در آن نمونه یا مصداق یا تصویری از مجهول را نشان می‌دهیم (گاهی می‌توانیم از ترکیب دو یا سه تعریف در کنار هم استفاده کنیم).
- استدلال نیز از ترکیب دو قضیه مرتبط به هم و به دست آوردن یک قضیه جدید که نتیجه آن‌ها است، تشکیل می‌شود.

در این متن سه نوع تعریف به کار رفته: تعریف تیم، تعریف ملی و تعریف فوتبال. تعریف «تیم» تعریفی مفهومی است، تعریف «ملی» تعریف از طریق ذکر مصادیق است و تعریف «فوتبال» هم تعریفی مفهومی است؛ (بنابراین از تعریف لفظی یا لغوی در این متن استفاده نشده است). همچنین، در این عبارت یک استدلال به کار رفته است که در اصل بدین شکل است:

مقدمه اول: هر ورزشی که هدف آن رد کردن توپ از خط دروازه باشد، بسیار جذاب است.

مقدمه دوم: فوتبال، ورزشی است که هدف آن رد کردن توپ از خط دروازه است.

نتیجه: فوتبال ورزشی بسیار جذاب است.

پاسخ خیلی تشریحی ✓

۴۵ نوع استدلال در کدام گزینه به درستی مشخص نشده است؟

- (۱) امروز به سه‌تا از مدارس تهران سر زدم، همه آن‌ها شلوغ بودند، پس بقیه هم شلوغ‌اند. (استقرای تعمیمی)
- (۲) نه شیشه شکسته و نه در؛ پس دزد کلید داشته. (استنتاج بهترین تبیین)
- (۳) برق این محل قطع شده، احتمالاً شهر برق ندارد. (استنتاج بهترین تبیین)
- (۴) علم، نوری است که همه‌چیز را روشن می‌کند. (استدلال تمثیلی)

پاسخ گزینه ۳

زیرمبحث: درس ۵

درس‌Box

استقرای تعمیمی استدلالی است که در آن از مشاهده موارد جزئی، حکمی کلی صادر می‌کنیم. استدلال استنتاج بهترین تبیین، مانند حدس‌زدن دلیل یک اتفاق است که بهترین حدس می‌تواند درست‌ترین حدس باشد و استدلال تمثیلی نیز بر پایه شباهت میان دو چیز، حکم یکی را به دیگری سرایت می‌دهد.

در گزینه (۳)، چون از قطع بودن برق یک محله، قطع بودن برق کل شهر را نتیجه گرفته، پس نوعی استقرای تعمیمی انجام داده است. بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه (۱): نوعی استقرای تعمیمی است، زیرا از مشاهده چند مدرسه، در مورد تمام مدارس حکم صادر کردیم.

گزینه (۲): استنتاج بهترین تبیین است، زیرا با توجه به شواهد موجود، حدس زده که دزد کلید داشته است و این فقط یکی از احتمالات است.

گزینه (۴): استدلال تمثیلی است، زیرا علم را به نور تشبیه کرده است.

پاسخ خیلی تشریحی ✓

کدام قضیه شخصی است؟

- (۱) اعداد زوج تکریمی چهارتا هستند.
(۲) اعداد بی‌نهایت هستند.
(۳) اعداد فرد، بر دو قابل بخش نیستند.
(۴) تو باید سر کلاس حاضر شوی.

پاسخ گزینه ۱

زیرمبحث: درس ۶

درس Box

پاسخ خیلی تشریحی ✓

قضیه شخصی، قضیه‌ای است که موضوع آن مفهومی جزئی است (یا به یک مجموعه با تعداد کاملاً معین و قابل شمارش اشاره دارد).

مجموعه اعداد زوج تکریمی، یک مجموعه با تعداد کاملاً معین است؛ بنابراین این قضیه جزئی است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه (۲): عدد، مفهومی کلی است و دارای مصادیق بی‌شمار.

گزینه (۳): اعداد فرد نیز مصادیق زیادی دارند.

گزینه (۴): این عبارت اصلاً قضیه نیست، بلکه یک جمله امری است.

در کدام یک از گزینه‌های زیر، تفاوت میان «مربع تقابل» و «عکس مستوی» به درستی و به دور از اشتباه بیان شده است؟

(۱) در مربع تقابل، جای موضوع و محمول عوض می‌شود، ولی در عکس مستوی، رابطه بین انواع گزاره‌ها (کلی و جزئی، موجه و سالبه) بررسی می‌شود.

(۲) در عکس مستوی، تغییر در جایگاه موضوع و محمول است، در حالی که مربع تقابل، بررسی روابط صدق و کذب میان گزاره‌های مختلف بدون تغییر در جایگاه موضوع و محمول است.

(۳) هر دو ابزاری برای بررسی تضاد میان گزاره‌های کلی موجه هستند و تفاوتی در کاربرد ندارند.

(۴) عکس مستوی فقط برای گزاره‌های موجه به کار می‌رود، اما مربع تقابل فقط به گزاره‌های کلی سالبه مربوط است.

پاسخ گزینه ۲

زیرمبحث: درس ۷

درس Box

● رابطه تقابل، رابطه بین دو قضیه است که موضوع و محمول آن‌ها یکسان است، ولی در سور یا نسبت یا هر دو با هم متفاوت‌اند.

● در رابطه عکس مستوی، موضوع و محمول قضیه جابه‌جا می‌شوند، ولی نسبت و صدق آن باقی می‌ماند.

مربع تقابل، روابط میان گزاره‌ها را بدون جابه‌جایی موضوع یا محمول آن‌ها بررسی می‌کند، ولی عکس مستوی در اصل جابه‌جایی موضوع و محمول است. در عکس مستوی، جای موضوع و محمول تغییر می‌کند و در مربع تقابل موضوع و محمول یکسان‌اند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه (۱): این تعریف‌ها جابه‌جا شده‌اند؛ در عکس مستوی جای موضوع و محمول عوض می‌شود، نه در مربع تقابل.

گزینه (۳): کاربردها و هدف این دو کاملاً متفاوت است؛ مربع تقابل برای بررسی تضاد، تناقض و تداخل انواع گزاره‌ها به کار می‌رود، نه فقط موجه کلیه.

گزینه (۴): عکس مستوی و مربع تقابل، هیچ‌کدام منحصر به یکی از انواع قضایای حملی نیستند.

پاسخ خیلی تشریحی ✓

تفاوت قواعد مربع تقابل و عکس مستوی را، از نظر جایگاه موضوع و محمول قضیه، بنویسید.

(سؤال ۱۱ - امتحان نهایی فروردین ۱۴۰۳)

کدام یک از گزینه‌های زیر، یکی از شروط لازم برای اعتبار یک قیاس منطقی را به درستی بیان می‌کند؟

- (۱) حد وسط باید در هر دو مقدمه با علامت منفی به کار برود تا نتیجه معتبر باشد.
- (۲) نتیجه می‌تواند دارای هر علامتی باشد، حتی اگر در مقدمات آن علامت وجود نداشته باشد.
- (۳) اگر حد وسط در هیچ یک از مقدمات دارای علامت مثبت نباشد، قیاس نامعتبر است.
- (۴) در یک قیاس معتبر، دست کم یکی از مقدمات باید کلی و سالبه باشد.

پاسخ گزینه ۳

زیرمبحث: درس ۸

درس Box

شرایط اعتبار قیاس اقترانی عبارت‌اند از:

- (۱) حداقل یکی از مقدمه‌ها موجب باشد.
 - (۲) علامت حد وسط حداقل در یکی از مقدمه‌ها مثبت باشد.
 - (۳) اگر موضوع یا محمول نتیجه علامت مثبت دارد، در مقدمه هم مثبت باشد.
- اگر حد وسط در هیچ کدام از مقدمات علامت مثبت نداشته باشد، شرط دوم اعتبار قیاس برقرار نبوده و قیاس نامعتبر است.
- بررسی سایر گزینه‌ها:

- گزینه (۱): حد وسط باید در یکی از مقدمات علامت مثبت داشته باشد، نه منفی در هر دو.
- گزینه (۲): اگر در نتیجه، موضوع یا محمول با علامت مثبت بیاید، باید در مقدمات هم با علامت مثبت آمده باشد.
- گزینه (۴): لازم نیست مقدمه‌ای حتماً کلی و سالبه باشد؛ آن چه لازم است این است که دست کم یکی از مقدمات موجب باشد (طبق شرط اول).

پاسخ خیلی تشریحی ✓

کدام یک از گزینه‌های زیر، یک قضیه منفصله مانعة الجمع است؟

- (۱) حیوانات یا بی‌مهره‌اند یا دوزیست.
- (۲) نانوایان را یا برای خودشان می‌پزند یا دیگران.
- (۳) قضیه یا حملی است یا شرطی.
- (۴) از نظر اسلام، سزای اعمال یا در دنیا است یا در آخرت.

پاسخ گزینه ۱

زیرمبحث: درس ۹

درس Box

- قضایای شرطی منفصل به سه دسته تقسیم می‌شوند: حقیقی، مانعة الجمع و مانعة الرفع.
- اگر دو جزء قضیه نتوانند هم‌زمان صادق باشند و هم‌چنین نتوانند هم‌زمان کاذب باشند، قضیه منفصل حقیقی است.
- اگر دو جزء قضیه نتوانند هم‌زمان صادق باشند، ولی بتوانند هم‌زمان کاذب باشند، قضیه منفصل مانعة الجمع است.
- اگر دو جزء قضیه نتوانند هم‌زمان کاذب باشند، ولی بتوانند هم‌زمان صادق باشند، قضیه منفصل مانعة الرفع است.

پاسخ خیلی تشریحی ✓

حیوانات نمی‌توانند هم‌زمان هم بی‌مهره باشند و هم دوزیست باشند، ولی ممکن است نه بی‌مهره باشند و نه دوزیست. بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه (۲): منفصل مانعة الرفع (ممکن است هم برای خودشان نان بپزند هم برای دیگران، ولی محال است که نه برای خودشان نان بپزند، نه برای دیگران).

گزینه (۳): منفصل حقیقی (محال است قضیه هم شرطی باشد و هم حملی و هم‌چنین محال است که نه شرطی باشد، نه حملی).

گزینه (۴): منفصل مانعة الرفع (ممکن است سزای عمل هم در دنیا باشد هم در آخرت، ولی محال است نه در دنیا باشد، نه در آخرت).

(سؤال ۲۴۲ کنکور انسانی ۱۴۰۰ (خارج از کشور))

کدام قضیه مانعة الجمع است؟

- (۱) جسم یا رسانا است یا غیرفلز.
- (۲) ماه یا به دور خورشید می‌گردد یا به دور زمین.
- (۳) قضیه یا حملی است یا منفصل حقیقی.
- (۴) هر موجودی یا جاندار است یا دارای احساس نیست.

در دانش فلسفه با توجه به هدف آن، از کدام نوع استدلال استفاده می‌شود؟

- (۱) جدل
- (۲) برهان
- (۳) خطابه
- (۴) استنتاج بهترین تبیین

پاسخ گزینه ۲

زیرمبحث: درس ۱۰

درس Box

- استدلال‌ها از نظر هدف به انواع مختلفی تقسیم می‌شوند، از آن جمله: برهان، خطابه و جدل.
 - برهان استدلالی است که برای دستیابی به حقیقت بیان می‌شود و در فلسفه، ریاضیات و اصول دین استفاده می‌شود.
 - خطابه به نوعی از استدلال گفته می‌شود که برای اقناع مخاطب به کار گرفته می‌شود. (البته امروزه استدلال‌های اقناعی غیر از خطابه، شامل روش‌های دیگری نیز می‌شوند).
 - جدل نوعی استدلال است که برای غلبه بر مخاطب مورد استفاده قرار می‌گیرد.
- در دانش فلسفه چون به دنبال کشف حقیقت هستیم، باید از **برهان** استفاده نماییم.

پاسخ خیلی تشریحی ✓

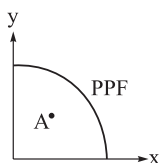
اقتصاد دهم

۵۱

با توجه به شکل زیر به سؤالات پاسخ دهید.

الف) چگونه نقطه A به یک نقطه کارا تبدیل می‌شود؟

ب) هزینه فرصت این انتقال چیست؟

(۱) الف) حرکت افقی این نقطه تا رسیدن به روی منحنی / ب) هزینه فرصتی ندارد.

(۲) الف) حرکت به ۳ روش افقی یا عمودی و یا اریب تا رسیدن به روی منحنی / ب) کاهش تولید X

(۳) الف) حرکت به ۳ روش افقی یا عمودی و یا اریب تا رسیدن به روی منحنی / ب) هزینه فرصتی ندارد.

(۴) الف) حرکت افقی این نقطه تا رسیدن به روی منحنی / ب) کاهش تولید X

مشاوره دانش‌آموزان دقت لازم را به مبحث «منحنی مرز امکانات تولید» داشته باشند که در کنکور تیر ۱۴۰۲ و اردیبهشت ۱۴۰۳ و دی ۱۴۰۱ به عنوان سؤال مطرح شده است.

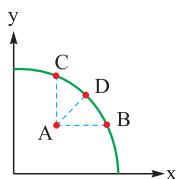
پاسخ: گزینه ۳

زیرمبحث: درس ۴

درس Box

نقطه A در زیر منحنی مرز امکانات تولید قرار دارد؛ پس نقطه ناکاراست. هر نقطه در زیر منحنی مرز امکانات تولید نشان‌دهنده این است که اقتصاد از تمام منابع خود استفاده نکرده است، زیرا بدون این که کالاهای دیگر را حذف کند، می‌توانست حداقل بیشتر از یک کالا تولید کند. به عبارت دیگر، وقتی تولید ناکاراست، این امکان وجود دارد که حداقل بیشتر از یک کالا یا خدمت تولید شود، بدون این که از تولید کالا و خدمات دیگر کاسته شود.

الف) برای این که یک نقطه ناکارا در منحنی PPF را بتوانیم کارا کنیم، به ۳ حالت این کار انجام می‌شود. حالت اول این که از نقطه A (ناکارا) موازی با محور افقی حرکت کنیم تا بتوانیم منحنی PPF را قطع کنیم، مانند نقطه B در شکل زیر:

حالت دوم این که از نقطه A موازی محور عمودی حرکت کنیم تا بتوانیم منحنی PPF را قطع کنیم، مانند نقطه C در شکل و حالت سوم از نقطه A به صورت اریب به سمت منحنی PPF حرکت کنیم تا بتوانیم منحنی PPF را قطع کنیم، مانند نقطه D. این ۳ حالت نشان از آن است که توانسته‌ایم از یک نقطه ناکارا به نقاط کارا (روی منحنی PPF) دست پیدا کنیم و بتوانیم از منابع خود حداکثر استفاده را ببریم (رد گزینه‌های (۱) و (۴)).

ب) هم‌چنین باید در نظر داشته باشیم که با جابه‌جایی از یک نقطه ناکارا به سمت نقاط کارا هزینه فرصتی نداریم، چرا که برای این جابه‌جایی منابعی را از دست نداده‌ایم، بلکه فقط از منابعی که داشته‌ایم و استفاده نکرده‌ایم، توانسته‌ایم استفاده کنیم (رد گزینه (۲)).

پاسخ خیلی تشریحی ✓

۵۲

با توجه به مندرجات جدول زیر که مربوط به یک کشور فرضی است که دو کالای A و B را تولید می‌کند، در این صورت، به ترتیب تولید ناخالص داخلی واقعی سال ۹۶ و تولید ناخالص داخلی واقعی سال ۹۵ چه قدر است؟

کالا	سال ۹۵ (سال پایه)		سال ۹۶	
	مقدار	قیمت	مقدار	قیمت
A	۲۰۰	۴۵۰	۳۵۰	۲۵۰
B	۸۵	۶۰۰	۲۰۰	۹۰۰

$$(۲) \quad ۱۴۱,۰۰۰ - ۲۷۷,۵۰۰$$

$$(۴) \quad ۱۲۶,۵۰۰ - ۲۷۷,۵۰۰$$

$$(۱) \quad ۱۴۱,۰۰۰ - ۲۶۷,۵۰۰$$

$$(۳) \quad ۱۴۱,۰۰۰ - ۲۲۷,۵۰۰$$

پاسخ: گزینه ۲

زیرمبحث: درس ۱۱

برای به دست آوردن تولید ناخالص داخلی واقعی سال ۹۶ کافی است مقدار کالای A در سال ۹۶ را در قیمت سال ۹۵ که سال پایه است ضرب کنیم و مقدار کالای B در سال ۹۶ را در قیمت سال پایه (۹۵) ضرب کنیم و این دو عدد را برای کالای A و B با هم جمع کنیم؛ بنابراین داریم:

$$\text{GDP واقعی سال ۹۶} = \overbrace{P_{95} \times Q_{96}}^A + \overbrace{P_{95} \times Q_{96}}^B$$

$$\text{GDP واقعی سال ۹۶} = \underbrace{۴۵۰ \times ۳۵۰}_{۱۵۷,۵۰۰} + \underbrace{۶۰۰ \times ۲۰۰}_{۱۲۰,۰۰۰} = ۲۷۷,۵۰۰$$

تولید ناخالص داخلی واقعی سال (پایه) ۹۵ = تولید ناخالص داخلی اسمی سال پایه (۹۵)

برای به دست آوردن تولید ناخالص داخلی اسمی، قیمت در سال مورد نظر را در مقدار همان سال ضرب می‌کنیم.

$$\text{GDP اسمی سال ۹۵} = \overbrace{P_{95} \times Q_{95}}^A + \overbrace{P_{95} \times Q_{95}}^B$$

در نتیجه GDP واقعی سال ۹۵ (پایه) هم به همین صورت محاسبه می‌شود:

$$\text{GDP واقعی سال ۹۵} = \underbrace{۴۵۰ \times ۲۰۰}_{۹۰,۰۰۰} + \underbrace{۶۰۰ \times ۸۵}_{۵۱,۰۰۰} = ۱۴۱,۰۰۰$$

مشاوره دانش‌آموزان به مبحث «GDP» دقت لازم را داشته باشند که در کنکور اردیبهشت ۱۴۰۳ سؤال ۱۵۷ و اردیبهشت ۱۴۰۴ سؤال ۱۵۷ سؤال مطرح شده است.

پاسخ خیلی تشریحی ✓

نکته

به سؤالات زیر پاسخ دهید.

الف) در شرایطی که صاحبان کسب و کارها انگیزه کافی برای تولید ندارند و اقدام به تعدیل نیرو می کنند، دولت برای کنترل وضع موجود از چه سیاستی استفاده می کند و برای این منظور از چه روشی استفاده می کند؟
ب) زمانی که تورم رخ داده و قدرت خرید مردم کاهش پیدا می کند، دولت از چه سیاستی استفاده می کند و برای این منظور از چه روشی استفاده می شود؟

- ۱) الف) سیاست پولی انبساطی (خرید اوراق مشارکت) / ب) سیاست پولی انقباضی (فروش اوراق مشارکت)
- ۲) الف) سیاست پولی انبساطی (فروش اوراق مشارکت) / ب) سیاست پولی انقباضی (خرید اوراق مشارکت)
- ۳) الف) سیاست پولی انقباضی (فروش اوراق مشارکت) / ب) سیاست پولی انبساطی (خرید اوراق مشارکت)
- ۴) الف) سیاست پولی انقباضی (سیاست بازار باز) / ب) سیاست پولی انبساطی (سیاست بازار باز)

پاسخ: گزینه ۱

زیرمبحث: درس ۹

الف) هنگامی که تولیدکنندگان انگیزه کافی برای تولید ندارند و مجبورند که کارگاهها و کارخانجات را تعطیل کنند و تعدیل نیرو داشته باشند (کارگران بیکار می شوند)، یعنی اقتصاد کشور دچار رکود اقتصادی شده است، دولت باید از سیاست پولی انبساطی استفاده کند. یعنی بتواند حجم پول در گردش و نقدینگی را در جامعه افزایش دهد. در واقع، با این کار، حجم پول در گردش را به جامعه تزریق می کند تا تولیدکنندگان برای ادامه کار و فعالیت خود انگیزه کافی داشته باشند و بتوانند تأمین مالی شوند. دولت برای این منظور دست به خرید اوراق مشارکت می زند؛ یعنی با خرید اوراق مشارکت در دست مردم، پول را در جامعه تزریق می کند. ب) در شرایط تورمی به دلیل این که سطح عمومی قیمت ها افزایش پیدا کرده است و دولت اگر بخواهد جلوی این تورم را بگیرد، باید سیاست پولی انقباضی را اعمال کند؛ یعنی بتواند حجم پول در گردش در جامعه را کاهش دهد. برای این منظور، دولت دست به فروش اوراق مشارکت می زند؛ یعنی با فروش اوراق مشارکت به مردم، حجم پول در گردش در جامعه را کاهش می دهد تا بتواند جلوی تورم را در جامعه بگیرد.

دانش آموز عزیز! سیاست بازار باز در گزینه ها هم برای خرید اوراق مشارکت و هم برای فروش اوراق مشارکت به کار گرفته می شود.

مشاوره دانش آموزان به مبحث «سیاست های پولی دولت» دقت لازم را داشته باشند که در کنکور دی ۱۴۰۱ سؤال ۱۵۲ و تیر ۱۴۰۲ سؤال ۱۵۷ به عنوان سؤال مطرح شده است. همچنین در امتحان نهایی خرداد ۱۴۰۳ سؤال ۱۱، به عنوان سؤال مطرح شده است.

پاسخ خیلی تشریحی ✓

گول نخوری ✗

جدول زیر مراحل سه گانه یک فعالیت تولیدی را از ابتدا تا تبدیل به کالای نهایی نشان می دهد. اگر نرخ مالیات بر ارزش افزوده برابر با ۱۲ درصد باشد:

- الف) قیمت فروش با احتساب مالیات بر ارزش افزوده در مرحله ۲ کدام است؟
 ب) مالیات بر ارزش افزوده جمع آوری شده توسط فروشنده در مرحله ۱ کدام است؟
 ج) ارزش افزوده مرحله ۳ کدام است؟

مرحله	مرحله ۱	مرحله ۲	مرحله ۳
قیمت فروش در هر مرحله (برحسب تومان)	۴۰۰۰	۶۰۰۰	۷۰۰۰

- ۱) الف) ۷۲۰ / ب) ۴۸۰ / ج) ۸۴۰
 ۲) الف) ۶۷۳۰ / ب) ۴۷۰ / ج) ۱۰۰۰
 ۳) الف) ۶۷۲۰ / ب) ۴۸۰ / ج) ۱۰۰۰
 ۴) الف) ۶۷۲۰ / ب) ۴۸۰ / ج) ۸۴۰

پاسخ: گزینه ۲

زیرمبحث: درس ۶

پاسخ خیلی تشریحی ✓

الف) برای به دست آوردن قیمت فروش با احتساب مالیات بر ارزش افزوده در هر مرحله از فرمول زیر استفاده می کنیم.

(نرخ مالیات $\times$ قیمت اولیه کالا) + قیمت اولیه کالا = قیمت فروش با احتساب مالیات بر ارزش افزوده

$$۶۷۲۰ = ۶۰۰۰ + \left(۶۰۰۰ \times \frac{۱۲}{۱۰۰} \right)$$

ب) نرخ مالیات $\times$ قیمت اولیه کالا در آن مرحله ۱ = مالیات بر ارزش افزوده مرحله مورد نظر

$$۴۸۰ = ۴۰۰۰ \times \frac{۱۲}{۱۰۰}$$

ج)

قیمت اولیه کالا در مرحله ۲ - قیمت اولیه کالا در مرحله ۳ = ارزش افزوده در مرحله ۳

$$۱۰۰۰ = ۷۰۰۰ - ۶۰۰۰$$

درست یا نادرست بودن عبارات زیر را مشخص کنید.

- (الف) جایگزین کردن یک یخچال نو به جای یک یخچال از کار افتاده و خراب مصداقی برای یکی از روش‌های «ب» می‌باشد.
(ب) خمس سالانه پرداختی یک فرد برابر است با $\frac{1}{5}$ پس انداز فرد به همراه ارزش اقلام مصرفی استفاده شده فرد مورد نظر.
(ج) برای کالای گران تر و پیچیده تر نیاز بیشتری به خرید هوشمندانه وجود دارد.

(د) خرید و فروش برگه‌های سهام برای یک شخص بلامانع است.

(۱) الف) درست / ب) نادرست / ج) درست / د) نادرست

(۲) الف) درست / ب) درست / ج) درست / د) درست

(۳) الف) نادرست / ب) نادرست / ج) نادرست / د) درست

(۴) الف) نادرست / ب) نادرست / ج) درست / د) درست

مشاوره (الف) دانش‌آموزان به

مبحث «مصرف مسئولانه» دقت لازم را داشته باشند که در امتحان نهایی خرداد ۱۴۰۳ سؤال ۱۸ به عنوان سؤال مطرح شده است.

(ب) دانش‌آموزان به مبحث «خمس» دقت لازم را داشته باشند که در امتحان نهایی خرداد ۱۴۰۳ سؤال ۱۶ به عنوان سؤال مطرح شده است.

(د) دانش‌آموزان به مبحث «سهام» دقت لازم را داشته باشند که در کنکور اردیبهشت ۱۴۰۳ سؤال ۱۶۰ به عنوان سؤال مطرح شده است.

پاسخ: گزینه ۴

زیرمبحث: درس‌های ۱۲، ۱۳ و ۱۴

درس Box

(الف) یکی از روش‌های مصرف مسئولانه، روش «ب» است: بهینه مصرف کردن، بازیافت، بازسازی، بازداشتن (از اسراف و زیاده‌روی)، بازتفکر (کالای دیگر)، باز مصرف (استفاده چندباره از کالا).

نه گفتن به خرید چیزهایی که نیاز نداریم و یا مضرند، یافتن راه‌های بهتر، پردازش مجدد و تبدیل یک کالا به کالای دیگر، کم تر مصرف کردن یا با انرژی کم تر ولی دستاورد بیشتر مصرف کردن، استفاده از چیزی بیش از یک بار، درست کردن چیزی که خراب و یا از کار افتاده است، همه از موارد روش «ب» به شمار می‌روند.

(ب) خمس و زکات، دو واجب از واجبات مالی اسلام است. هر درآمدی که به دست می‌آوریم بعد از یک سال از مجموع مخارج ما زیاد بیايد، به همان میزان که زیاد آمده است، مشمول خمس قرار می‌گیرد؛ یعنی موظفیم که ۲۰ درصد آن را به عنوان سهم امام و سهم سادات به مرجع تقلید یا نماینده او بدهیم. خمس در واقع مالیات اسلامی است.

(ج) منظور از خرید مقایسه‌ای، فرایند بررسی قیمت‌ها و ویژگی‌های محصولات مشابه قبل از تصمیم‌گیری برای خرید است. برای کالای گران تر و پیچیده تر، نیاز بیشتری به خرید هوشمندانه وجود دارد تا گزینه‌های مختلف را قبل از انتخاب با هم مقایسه کنید. در خرید مقایسه‌ای لازم است عوامل مختلفی از قبیل تفاوت در ویژگی‌ها، اندازه‌ها، کیفیت محصول، هویت محصول، عملکرد آن، قیمت و خدمات پس از فروش و ... در نظر گرفته شود.

انتخاب را به گونه‌ای انجام دهید که اقتصاد شما، خانواده و جامعه بیشترین منفعت و کم‌ترین هزینه را ببرد.

(د) وقتی کسی سهام می‌خرد، دیگر نمی‌تواند هر وقت که خواست از مدیر کارخانه بخواهد که سرمایه او را پس دهد، چون آن مقدار اندک پول او به بخشی از ابزارآلات کارخانه تبدیل شده و سرمایه او قابل پس دادن نیست. اما هر وقت بخواهد می‌تواند به شراکت خود ادامه ندهد. می‌تواند برگه‌های سهام خود را به دیگری بفروشد و به پول مورد نیاز خود برسد. وقتی که اوراق مشارکت می‌خریم، پس از انقضای مدت سررسید آن، علاوه بر اصل پول (سرمایه) سود آن را هم می‌گیریم.

(الف) نادرست؛ این که یک کالای جدید و نو را جایگزین یک کالای خراب کنیم نمی‌تواند از موارد روش «ب» باشد. روش «ب» خود یکی از روش‌های مصرف مسئولانه می‌باشد.

(ب) نادرست؛ خمس سالانه پرداختی یک فرد برابر است با ۲۰ درصد یا $\frac{1}{5}$ پس انداز افراد (که این پس انداز از اختلاف درآمد و جمع هزینه‌ها به دست می‌آید) به همراه ارزش اقلام مصرفی استفاده نشده فرد مورد نظر.

(ج) درست؛ برای کالای گران تر و پیچیده تر نیاز بیشتری به خرید هوشمندانه وجود دارد تا گزینه‌های مختلف را قبل از انتخاب با هم مقایسه کنید.

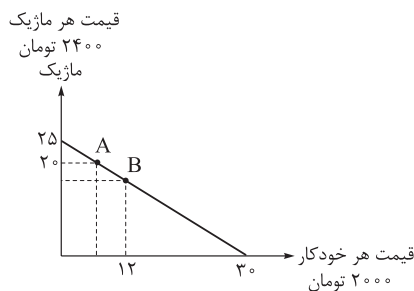
(د) درست؛ در خرید سهام، شخص می‌تواند برگه‌های سهام خود را به دیگری بفروشد و به پول مورد نیاز خود برسد.

پاسخ خیلی تشریحی ✓

فردی قصد خرید دو کالای خودکار و ماژیک را دارد. قید بودجه او به شکل زیر است.

(الف) درآمد فرد چند ریال است؟

(ب) اگر بخواهد از نقطه B به A حرکت کند، چه میزان هزینه فرصت خواهد داشت؟

(۱) الف (الف / ب) ۶۰,۰۰۰ / ۱۲,۰۰۰ تومان

(۲) الف (الف / ب) ۶۰۰,۰۰۰ / ۸۰۰۰ تومان

(۳) الف (الف / ب) ۶۵,۰۰۰ / ۸۰,۰۰۰ تومان

(۴) الف (الف / ب) ۶۰۰,۰۰۰ / ۱۲,۰۰۰ تومان

پاسخ: گزینه ۴

زیرمبحث: درس ۳

پاسخ خیلی تشریحی

برای به دست آوردن درآمد فرد یا بودجه یک فرد:

الف) می‌توانیم از نقاط ابتدایی و انتهایی استفاده کنیم. اگر نقطه تلاقی خط بودجه با محور افقی را X در نظر بگیریم، در این صورت داریم:

تعداد خودکار در نقطه X × قیمت هر عدد خودکار = درآمد فرد در نقطه X

ریال ۶۰۰,۰۰۰ $\Rightarrow$ تومان ۶۰,۰۰۰ $= ۲۰۰۰ \times ۳۰ =$ درآمد در نقطه X

یا اگر نقطه تلاقی خط بودجه با محور عمودی را Y در نظر بگیریم، در این صورت داریم:

تعداد ماژیک در نقطه Y × قیمت هر عدد ماژیک = درآمد در نقطه Y

تومان ۶۰,۰۰۰ $= ۲۴۰۰ \times ۲۵ =$ درآمد در نقطه Y

بودجه در تمام نقاط خط بودجه یکسان است.

(ب) با حرکت از نقطه B به A، خودکار را از دست می‌دهیم و تعداد ماژیک را بیشتر می‌کنیم، اما برای به دست آوردن تعداد خودکار از دست‌رفته باید ابتدا تعداد خودکار را در نقطه A به دست آوریم. با استفاده از فرمول بودجه، تعداد خودکار در نقطه A را به دست می‌آوریم.

$$\begin{aligned} \text{تعداد خودکار در نقطه A} &= \frac{\text{تعداد ماژیک در نقطه A} \times \text{قیمت هر ماژیک} - \text{کل بودجه}}{\text{قیمت هر خودکار}} = \frac{۶۰,۰۰۰ - (۲۴۰۰ \times ۲۰)}{۲۰۰۰} \\ &= \frac{۶۰,۰۰۰ - ۴۸,۰۰۰}{۲۰۰۰} = \frac{۱۲,۰۰۰}{۲,۰۰۰} = \frac{۱۲}{۲} = ۶ \end{aligned}$$

۶ عدد $\Rightarrow$ تعداد خودکار در نقطه A

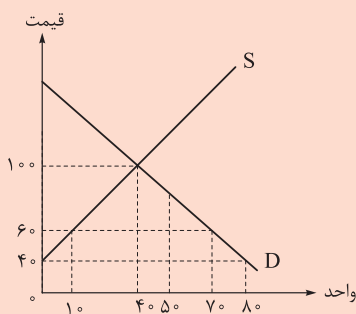
قیمت هر خودکار

تومان ۱۲,۰۰۰ $= ۶ \times ۲,۰۰۰ \Rightarrow ۱۲ - ۶ = ۶ =$ هزینه فرصت

دانش‌آموز عزیز با به دست آوردن درآمد به تومان گول نخوری! صورت سؤال درآمد را به ریال خواسته؛ پس یک صفر اضافه کن و بعد گزینه مناسب را انتخاب کن.

گول نخوری

با توجه به نمودار زیر پاسخ صحیح را انتخاب کنید.

الف) به ترتیب در قیمت‌های ۴۰ تومان و ۶۰ تومان میزان درآمد تولیدکننده چه قدر است؟

ب) در قیمت ۶۰ تومان، بازار در چه شرایطی است و به چه میزان؟

۱) الف) ۰ - ۶۰۰ / ب) کمبود عرضه - ۶۰ واحد

۲) الف) ۴۰۰ - ۶۰۰ / ب) مازاد تقاضا - ۶۰ واحد

۳) الف) ۳۲۰۰ - ۴۲۰۰ / ب) مازاد تقاضا - ۱۰ واحد

۴) الف) ۴۰۰ - ۴۲۰۰ / ب) مازاد عرضه - ۷۰ واحد

مشاوره دانش‌آموزان به مبحث «تعالیل بازار» دقت لازم را داشته باشند، زیرا در کنکور اردیبهشت ۱۴۰۳ سؤال ۱۵۰، در کنکور اردیبهشت ۱۴۰۴ سؤال ۱۵۰ و در امتحان نهایی خرداد ۱۴۰۳ سؤال ۳ به این مبحث اختصاص یافته است.

پاسخ: گزینه ۱

زیرمبحث: درس ۵

پاسخ خیلی تشریحی ✓

الف) برای به دست آوردن درآمد در قیمت‌های بالاتر از تعادلی، قیمت را ضربدر مقدار تقاضا می‌کنیم و در قیمت‌های پایین‌تر از تعادلی، برای به دست آوردن درآمد، قیمت را در مقدار عرضه ضرب می‌کنیم.

در قیمت ۴۰ تومان $\xrightarrow{\text{قیمت پایین‌تر از تعادلی}}$ درآمد $= 40 \times 0 = 0$

در قیمت ۶۰ تومان $\xrightarrow{\text{قیمت پایین‌تر از تعادلی}}$ درآمد $= 60 \times 10 = 600$

ب) در قیمت‌های پایین‌تر از تعادلی، بازار دچار مازاد تقاضا و یا کمبود عرضه است و برای به دست آوردن میزان آن کافی است در قیمت مورد نظر، مقدار تقاضا را از مقدار عرضه کم کنیم. بنابراین داریم:

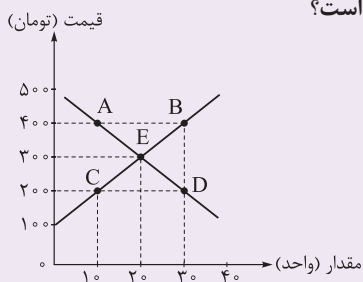
واحد $70 - 10 = 60 =$ در قیمت ۶۰ تومان

(سؤال ۱۵۰ کنکور انسانی ۱۴۰۴ - نوبت اول)

با توجه به نمودار، پاسخ درست پرسش‌های زیر، به ترتیب کدام است؟

الف) تغییر درآمد فروشندگان در نقطه B نسبت به نقطه تعادل چند تومان است؟

ب) مازاد تقاضا در نقطه D نسبت به نقطه C چه قدر است؟

۱) ۲۰۰۰ - ۱۰

۲) ۶۰۰۰ - ۱۰

۳) ۲۰۰۰ - ۲۰

۴) ۶۰۰۰ - ۲۰

تأثیر منفی برنامه «انقلاب سفید» دوران پهلوی بر کدام بخش از اقتصاد ایران بود؟

۵۸

- (۱) بخش صنایع مونتاژ
- (۲) کشاورزی و اقتصاد روستایی
- (۳) بخش صنعت و صنایع مونتاژ
- (۴) کشاورزی و صنایع مونتاژ

مشاوره دانش‌آموزان به مبحث «تاریخ اقتصادی ایران» دقت لازم را داشته باشند که در کنکور تیر ۱۴۰۲ سؤال ۱۵۸ به عنوان سؤال مطرح شده است.

پاسخ: گزینه ۲

زیرمبحث: درس ۱۰

درس Box

عوامل تشدیدکننده بیماری اقتصاد در دوره پهلوی

- (۱) تعدی حکومت پهلوی بر موقوفات و مالکیت‌های خصوصی و عمومی
- (۲) واگذاری منابع نفتی و معدنی به بیگانگان
- (۳) اجرای برنامه موسوم به «انقلاب سفید» که آخرین لطمه را بر بدنه کشاورزی و اقتصاد روستایی ایران وارد کرد.
- (۴) ویژگی نوسازی و توسعه ایران در این دوران: نوسازی و توسعه ایران که به صورت سطحی و با صنایع مونتاژ انجام شد.
- (۵) درآمدهای نفتی که ایران را به بازار مصرفی کالاهای کشورهای صنعتی تبدیل کرد.
- (۶) وابستگی دولت به درآمدهای نفتی و غفلت از اقتصاد مردمی

برنامه‌هایی موسوم به انقلاب سفید تأثیر منفی خود را به کشاورزی و اقتصاد روستایی زد و بیماری‌های اقتصاد ایران را افزایش داد.

پاسخ خیلی تشریحی ✓

۵۹

اگر در یک جامعه مفروض کل جمعیت ۷۲,۰۰۰,۰۰۰، تعداد افراد پایین‌تر از ۱۵ سال ۲۲,۵۰۰,۰۰۰ نفر، تعداد دانش‌آموزان و دانشجویان ۷,۰۰۰,۰۰۰ نفر، تعداد افراد بازنشسته ۶,۵۰۰,۰۰۰ نفر، تعداد خانم‌های خانه‌دار ۴,۷۰۰,۰۰۰ نفر و تعداد شاغلین ۱۴,۶۵۰,۰۰۰ نفر باشد، نرخ بیکاری کدام است؟

(۱) ۵۳ درصد

(۲) ۵۰ درصد

(۳) ۳۵ درصد

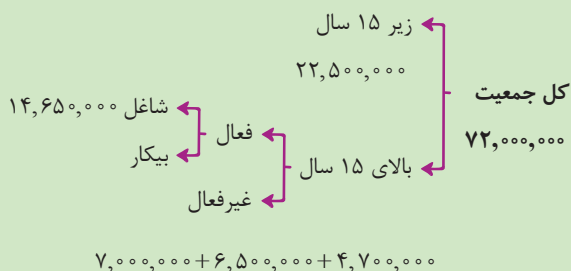
(۴) ۵۲ درصد

مشاوره دانش‌آموزان به مبحث و مسائل «نرخ بیکاری» دقت لازم را داشته باشند که در کنکور تیر ۱۴۰۲ سؤال ۱۵۴، دی ۱۴۰۱ سؤال ۱۵۸ و تیر ۱۴۰۳ سؤال ۱۵۴ و امتحان نهایی خرداد ۱۴۰۳ سؤال ۷ به عنوان سؤال مطرح شده است.

پاسخ: گزینه ۱

زیرمبحث: درس ۸

ابتدا برای محاسبه آسان‌تر با توجه به اطلاعات صورت سؤال نمودار شاخه‌ای جمعیت را رسم می‌کنیم.

جمعیت بالای ۱۵ سال + جمعیت زیر ۱۵ سال = جمعیت کل

جمعیت بالای ۱۵ سال + ۲۲,۵۰۰,۰۰۰ = ۷۲,۰۰۰,۰۰۰

جمعیت بالای ۱۵ سال = ۷۲,۰۰۰,۰۰۰ - ۲۲,۵۰۰,۰۰۰ = ۴۹,۵۰۰,۰۰۰

جمعیت غیرفعال شامل دانش‌آموزان و دانشجویان، افراد بازنشسته و خانم‌های خانه‌دار می‌باشد؛ بنابراین داریم:

جمعیت غیرفعال = ۷,۰۰۰,۰۰۰ + ۶,۵۰۰,۰۰۰ + ۴,۷۰۰,۰۰۰ = ۱۸,۲۰۰,۰۰۰

جمعیت غیرفعال = جمعیت فعال + جمعیت بالای ۱۵ سال

جمعیت فعال = ۴۹,۵۰۰,۰۰۰ - ۱۸,۲۰۰,۰۰۰ = ۳۱,۳۰۰,۰۰۰

جمعیت بیکار + جمعیت شاغل = جمعیت فعال

جمعیت بیکار = ۳۱,۳۰۰,۰۰۰ - ۱۴,۶۵۰,۰۰۰ = ۱۶,۶۵۰,۰۰۰

جمعیت بیکار = ۱۶,۶۵۰,۰۰۰

نرخ بیکاری = $\frac{\text{جمعیت بیکار}}{\text{جمعیت فعال}} \times 100 = \frac{16,650,000}{31,300,000} \times 100 \approx 53$ درصد

نکته

با توجه به اطلاعات جدول زیر، نرخ بیکاری را حساب کنید. (نوشتن فرمول الزامی است.) (سؤال ۷ - امتحان نهایی فرداد ۱۴۰۳)

جمعیت کل	جمعیت زیر ۱۵ سال	جمعیت غیرفعال	جمعیت شاغل
۸۵۰۰۰	۲۵۰۰۰	۲۰۰۰۰	۲۶۰۰۰

امتحان
نهایی

۶۰. نتیجه کدامیک از رویدادهای زیر، تشکیل بانک جهانی توسعه و صندوق بین‌المللی پول بود؟

- ۱) کنفرانس پولی و مالی سازمان ملل (برتن وودز) که در سال ۱۹۴۴ برگزار شد.
- ۲) کنفرانس بانک جهانی توسعه که اولین بار در سال ۱۹۴۴ برگزار شد.
- ۳) کنفرانس بانک جهانی که منجر به پیدایش گات در سال ۱۹۴۷ شد.
- ۴) کنفرانس پولی و مالی سازمان ملل (برتن وودز) که در سال ۱۹۴۷ برگزار شد.

مشاوره دانش‌آموزان به مبحث «قرارداد گات» دقت لازم را داشته باشند که در کنکور تیر ۱۴۰۲ به عنوان سؤال مطرح شده است (سؤال ۱۵۱) و در امتحان نهایی خرداد ۱۴۰۳ سؤال ۲۳ مطرح شده است.

پاسخ: گزینه ۱

زیرمبحث: درس ۷

پاسخ خیلی تشریحی ✓

کنفرانس پولی و مالی سازمان ملل (برتن وودز) در سال ۱۹۴۴ تشکیل شد و نتیجه آن تشکیل بانک جهانی توسعه و صندوق بین‌المللی پول بود (رد گزینه ۴) با توجه به اشتباه بودن سال). همچنین در سال ۱۹۴۷، ۲۳ کشور برای جلوگیری از اقدامات حمایت‌گرایانه کشورها علیه یکدیگر و حفظ روابط تجاری بین خودشان، قراردادی غیررسمی را امضا کردند که به نام قرارداد گات مشهور است و بعدها به سازمان دائمی تجارت جهانی تبدیل شد که ارتباطی به صورت سؤال ندارد (رد گزینه ۳).